

Møteinnkalling

Utvalg:	Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra
Møtested:	Farmen Camping, Syltefjorddalen -
Dato:	06.09.2024
Tidspunkt:	11:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Farmen camping i Syltefjorddalen

Program: kl.11 Lunsj, med litt orientering fra campingen Farmen om deres virksomhet

Kl.11.45 Behandling av saker

kl.13.30 Tur til toetasjershytta

Kl.15. Retur via startpunkt Ordo

Ta med godt fottøy og klær

Vi går opp til toetasjershytta i naturreservatet

Besøker startpunkt Ordo/ Oarddojávri/Oarddojvri/Ortojärvi til slutt (de som har vært på startpunktet før i styresammenheng behøver ikke delta på befaringa i Ordo)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 33/24	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 34/24	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
ST 35/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
RS 18/24	Protokoll fra styremøte 3 24		2024/685
ST 36/24	Be handling av søknad om utplassering av vegetasjonloggere i Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark		2024/4201
ST 37/24	revidering av vilkår for dispensasjoner til bruk av ATV - elgjakt - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2024/685
ST 38/24	Montering av solcellepanel på oppsynshytte i Sandfjorddalen - vurdering etter verneforskriften. Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde 543/18/1,86		2023/9844
ST 39/24	Høringsuttalelse - ny motorferdsellov NOU 2024:10		2024/685
ST 40/24	Oppsett av toalett ved utmarksbu / gamle - Huhtircohkat		2024/685
ST 41/24	Orienteringssaker styremøte 5 2024 Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2024/685
ST 42/24	Orienteringssaker		
RS 19/24	Delegasjonssaker		
ST 43/24	Eventuelt		
RS 20/24	Dispensasjon til bruk av ATV og el-sykkel i saudriften 2024 - Komagdalen i Varangerhalvøya nasjonalpark		2024/7440
RS 21/24	Innvilget dispensasjon fra verneforskriften - Varangerhalvøya nasjonalpark - bruk av drone - Norges Nasjonalparker juli 2024 - NRK		2024/6944
RS 22/24	Dispensasjon til landing med helikopter i Varangerhalvøya nasjonalpark - UIT COAT - Hengebrua, Hubehytta og Ragnarokk		2024/7549
RS 23/24	Dispensasjon til å lande med helikopter øverst i Komagelva 2024 - ved drivtelling av laks i Komagelva - Naturtjenester AS (2) - rettet		2024/8223
RS 24/24	Notat - mulighetsvurdering naturrestaurering grustak i Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde		2024/7532
RS 25/24	Møtereferat Komagvær jff og nasjonalparkforvalter 2024		2024/685

ST 33/24 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet
ST 34/24 Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere
ST 35/24 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Møteprotokoll

Utvalg: Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjårgga
álbmotmeahccestivra

Møtested: , Teams nettmøte

Dato: 23.05.2024

Tidspunkt: 13:00 - 15:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Frank Inge Sivertsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi
Birger Knudsen	Leder	Vardø kommune
Ingvild M. L. Halvorsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi
Elise Lund Holm	Medlem	Båtsfjord kommune
Bård Kostamo Olsen	Medlem	Unjárgga gielda - Nesseby kommune

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Wenche Pedersen	Medlem	Vadsø kommune
Willy Pedersen	Medlem	Finnmark fylkeskommune

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Øvrige frammøtte:

Navn
Geir Østereng

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
22/24	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
23/24	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
24/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
25/24	Inngåelse av kontrakt for tilsyn med gapahuk utendørs infopunkt Varanger Samiske museum - ny behandling		2024/685
26/24	Delegering av myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre til nasjonalparkforvalter etter revidert styreinstruks 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2024/4993
27/24	Etablering av informasjon om nasjonalparken på Vardøya - plan		2019/5499
28/24	Behandling av skjøtselstiltak, grusing av kjørespor for sti i Komagdalen - Varangerhalvøya nasjonalpark		2019/5499
29/24	Orienteringssaker ST 3 2024 23 mai		2024/685
30/24	Eventuelt		
31/24	Behandling av flerårigsøknad om taksering av fjellryper med hund i Komagdalen - UIT COAT prosjektet		2024/4707
32/24	Levert kjøreseddel Stormheim - transport av utstyr - Komagvær jeger og fiskeforening 2024	X	2022/253
RS 15/24	Kopi av søknad om grunneiers tillatelse - informasjonsskilt - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen nord		2019/5499
RS 16/24	Ny revisjon - Historie om Telegrafhytta i Sandfjorddalen - telegraflinjene mellom Vardø og Hamningberg - Nils Petersen		2024/4377
RS 17/24	Vedtak i klagesak- opprettholdes - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen - barmarkskjøring ved sauedrift 2023 - Arnt Støme m.fl.		2023/6890

22/24 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

5 av 7 representanter møtte. Wenche Pedersen og Willy Pedersen møtte ikke.

Vedtak

5 av syv møtte. Styret er beslutningsdyktig. Enstemmig.

23/24 Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjent. Elise Lund Holm velges som underskriver i tillegg til styreleder. Enstemmig.

24/24 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Vedtak

Protokoll fra Styremøte nr. 2 12 april 2024 godkjent på e-post tidligere. Enstemmig

25/24 Inngåelse av kontrakt for tilsyn med gapahuk utendørs infopunkt Varanger Samiske museum - ny behandling

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Vedtak

Styret inngår foreslått avtale med museet for tilsyn med gapahuken og informasjonspunktet. Enstemmig.

Forvalters innstilling

Styret inngår foreslått avtale med museet for tilsyn med gapahuken og informasjonspunktet.

26/24 Delegering av myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre til nasjonalparkforvalter etter revidert styreinstruks 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Som innstilt med tilføyelse, jfr. forvalters forslag.

- Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av sakutredningen hvis forvalter behandler saken på delegert myndighet.

Vedtak

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir nasjonalparkforvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret i verneområdene de forvalter:

- 1.Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
 - 2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a.når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
b.når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
c.når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
 - 3.Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlige forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
 - 4.Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalparkstyret.
 - 5.Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
 - 6.Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
 - 7.Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.
- Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av sakutredningen hvis forvalter behandler saken på delegert myndighet.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir nasjonalparkforvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret i verneområdene de forvalter:

- 1.Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
- 2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a.når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret, b.når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og c.når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
- *3.Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlige forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
- *4.Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalparkstyret.
- *5.Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
- *6.Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
- *7.Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

27/24 Etablering av informasjon om nasjonalparken på Vardøya - plan

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Vedtak

- Plan tas til orientering og gjennomføres planlagt i samarbeid med Vardø kommune.
- I forbindelse med arbeidet ble det også identifisert behov for en vernetavle på nordsida av Komagdalen, hvor laksefiskerne parkerer ved grusveiens ende.
- Det etableres også en infotavle her.
- Enstemmig .

Forvalters innstilling

- Plan tas til orientering og gjennomføres planlagt i samarbeid med Vardø kommune.
- I forbindelse med arbeidet ble det også identifisert behov for en vernetavle på nordsida av Komagdalen, hvor laksefiskerne parkerer ved grusveiens ende.
- Det innstilles på at det også etableres en infotavle her.

28/24 Behandling av skjøtselstiltak, grusing av kjørespor for sti i Komagdalen - Varangerhalvøya nasjonalpark

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

- Større stein legges ut der parallele stier som går ut av kjøresporet er mest omfattende.
- I første omgang gruses derv det er verst.
- Komagvær jff forespørres om å delta.
- Vardø kommune har en firehjulig med henger som er tilpasset utlegg av grus. kan ev.t forespørres utlån.

Vedtak

Som innstilt med tilføyelse:

- Større stein legges ut der parallelle stier som går ut av kjøresporet er mest omfattende. I første omgang gruses der det er verst.
- Komagvær jff forespørres om å delta.
- Vardø kommune har en firehjuling med henger som er tilpasset utlegg av grus som kan forespørres utlånt.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gruser opp kjørespor fra Soppabekken inntil 500 mot Portsletta i 25 cm dybde på topplag inntil 140 cm fordelt på de parallelle kjøresporene. Tiltaket skal stimulere til at gående benytter etablert kjørespor, fremfor å gå i lyngen parallelt med kjøresporet.

Det etableres hinder på stier parallelt med kjøreveien i kombinasjon med skilt for å kanalisere tråkk på etablert kjørespor som blir gruset. Det prioriteres å gruslegge et kjørespor i full lengde i første omgang, men parallelt så langt som mulig.

Vilkår

Bruk av helikopter vurderes som beste miljøforsvarlige teknikk. Antall flygeturer og flygelengde over nasjonalparken begrenses til et minimum. Det må tas hensyn til reinflokker i området ved flyging, for å unngå unødige forstyrrelser. Flyging til og fra området grus skal flyges inn, må skje over 1000 fot (300m), jfr. lavtflygingsforbudet over nasjonalparken.

Det benyttes ikke barmarkskjøretøy for frakt av grus da det vil forringe og forsterke kjøresporene i området.

29/24 Orienteringssaker ST 3 2024 23 mai

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

- styret tilslutter seg Statsforvalteren i Troms og Finnmarks rammeavtaler for levering av infotavler i Cortenstål.
- Nasjonalparkstyret tilskriver Miljødirektoratet angående fjellrevens kystnære områdebruk. Mer kunnskap behøves for å kunne forvalte fjellreven på lang sikt, om positivt og negative faktorer for bestanden som er kystnær. To fjellrever er påkjørt og en er avlivet pga. den gikk fast i en linestamp i Vardø. Det har i vinter vært relativt mange observasjoner langs vei. God produksjon av valper i 2023 forklarer noe av dette, trolig i kombinasjon av en forventet nedadgående

smågnagerbestand, hvor matkilder ved kysten oppsøkes. Et radiotelemetriprosjekt/ Gps merkingsprosjekt bør igangsettes for å øke kunnskapen om fjellrevene som har tilhold på de mest kystnære hi ved kysten, for å identifisere viktige faktorer med betydning overlevelsen på lang sikt.

Vedtak

Rammeavtaler

- styret tilslutter seg Statsforvalteren i Troms og Finnmarks rammeavtaler for levering av infotavler i Cortenstål.

Fjellrevbestanden

- Nasjonalparkstyret tilskriver Miljødirektoratet angående fjellrevens kystnære områdebruk. Mer kunnskap behøves for å kunne forvalte fjellreven på lang sikt om positivt og negative faktorer for bestanden som er kystnær. To fjellrever er påkjørt og en er avlivet pga. den gikk fast i en linestamp i Vardø. Det har i vinter vært relativt mange observasjoner langs vei. God produksjon av valper i 2023 forklarer noe av dette, trolig i kombinasjon av en forventet nedadgående smågnagerbestand, hvor matkilder ved kysten oppsøkes. Et radiotelemetriprosjekt/ Gps merkingsprosjekt bør igangsettes for å øke kunnskapen om fjellrevene som har tilhold på de mest kystnære hi ved kysten, for å identifisere viktige faktorer med betydning for overlevelsen på lang sikt.

- Informasjonspunkt Kiberg

Skifte av utgangsdør og utendørsmaling ansees som byggeiers ansvar.

Tilbud på bedre belysning for inngangsparti innhentes, samt etablering av stipekerskilt fra Partisanmuseet.

Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

- det etalberes droneforbudsskilt som underskilt på eksisterende skiltmateriell i området.

- Organisert surfing i Persfjorden - syltefjorden landskapsvernområde er søknadspliktig ved vesteelvas nærmeste sjøareal. Relevante aktører får beskjed om dette.

Forvalters innstilling

Orienteringssaker tas til orientering.

-Nasjonalparkstyret tilskriver Miljødirektoratet angående fjellrevens kystnære områdebruk. Mer kunnskap behøves for å kunne forvalte fjellreven på lang sikt, om positivt og negative faktorer for bestanden som er kystnær. To fjellrever er påkjørt og en er avlivet pga. den gikk fast i en linestamp i Vardø. Det har i vinter vært relativt mange observasjoner langs vei. God produksjon av valper i 2023 forklarer noe av dette, trolig i kombinasjon av en forventet nedadgående smågnagerbestand, hvor

matkilder ved kysten oppsøkes. Et radiotelemetriprosjekt/ Gps merkingsprosjekt bør igangsettes for å øke kunnskapen om fjellrevene som har tilhold på de mest kystnære hi ved kysten, for å identifisere viktige faktorer med betydning overlevelsen på lang sikt.

30/24 Eventuelt

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Vedtak

Ingen saker. Enstemmig.

31/24 Behandling av flerårigsøknad om taksering av fjellryper med hund i Komagdalen - UIT COAT prosjektet

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 23.05.2024

Behandling

Rettet innstilling

UIT v/ COAT prosjektet – Klimøkologisk Observasjonssystem for Arktisk Tundra gis dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark jamfør Naturmangfoldlovens § 48, 12, 10 til å gjennomføre organisert taksering av li- og fjellryper med hund innen område markert i figur 1 (under).

Jamfør Naturmangfoldlovens §12, beste miljøforsvarlige metode gjelder tillatelsen kun utenom ordinær båndtvangstid 21 – 27 august 2024 og 21-27 august 2025..

Dispensasjon gis ikke utover 2025, da aktiviteten bør vurderes som en helhetlig del i COAT prosjektet ved evt. søknad om forlengelse tiltaket for alle delmodulene fra og med 2026. Naturmangfoldlovens § 10 stiller krav til at samlet belastning av aktiviteter og tiltak skal vurderes.

Forøvrig som innstilt med tilføyde vilkår til innstillingen:

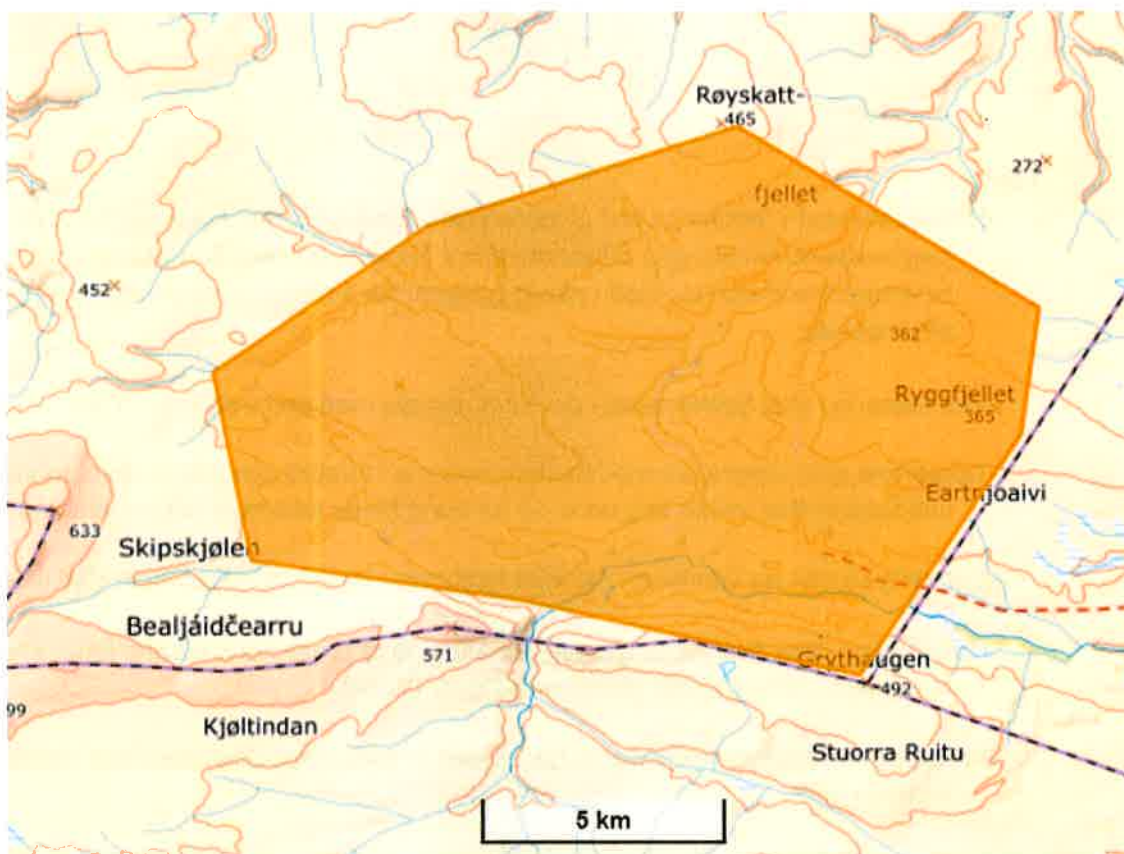
- Tillatelsen kan trekkes tilbake dersom kunnskap tilsier at aktiviteten er negativ for verneverdiene, eller at vilkår for tillatelsen brytes.

Enstemmig.

Vedtak

Vilkår

- Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras*
- Ved taksering skal fjellrevhiene i området unngås med god avstand – 1 km
- Taksørene skal være kjent med bestemmelsene i forskrift om fjellrev som prioritert art, og ved forstyrrelse trekke seg unna og for øvrig holde minimum 300 m avstand.
- For øvrig dyreliv og tamreinen må ikke forstyrres unødig og vegetasjon skal ikke forringes
- Nødvendige tiltak skal være igansatt for å unngå at prosjektets hunder jager sau- og tamreinen i området ved gjennomføring av tiltaket.
- Prinsipper for sporløs ferdsel skal følges, slik at forskningsaktiviteten ikke medfører flerårige spor
- Ved eventuell båling ved telt plass skal etablerte bål plasser benyttes. Søppel skal tas med hjem og ikke brennes. All håndtering av avfall skal planlegges på forhånd mht. å sikre sporløs ferdsel av aktiviteten.
- Observasjoner av sårbare og trua arter skal meldes inn til nasjonalparkforvalter (fjellrev, snøggle)
- Området inneholder kulturminner som er fredet, og flytting av stein skal unngås
- Kunnskapen som samles inn skal deles med forvaltningsmyndigheten i form av rapport jfr. rutiner i prosjektet. Hensikten er at denne skal kunne legges til grunn i tilfeller kunnskapen er nyttig ved forvaltningsmyndighetens offentlige beslutninger for området.
- Fører og hund skal ha gps med tracklog, som skal arkiveres. Dette er for at forvaltningsmyndigheten skal kunne føre tilsyn med virksomheten mht. krav om minimumsavstand på 1 km fra evt. fjellrevhi.
- Ved uønska hendelser som at hund og fører kommer nærmere fjellrevhi enn 1 km, at hund eller fører støkker fjellrev eller hund jager rein og sau, eller får tak i ryper eller annen hund skal dette loggføres årlig for å kunne tas med i evalueringen av overvåkningsmetoden.
- Tillatelsen kan trekkes tilbake dersom kunnskap tilsier at aktiviteten er negativ for verneverdiene, eller at vilkår for tillatelsen brytes.

Figur 1 Markert område (i oransje) viser hvor takseringen vil foregå i Komagdalen.

Forvalters innstilling

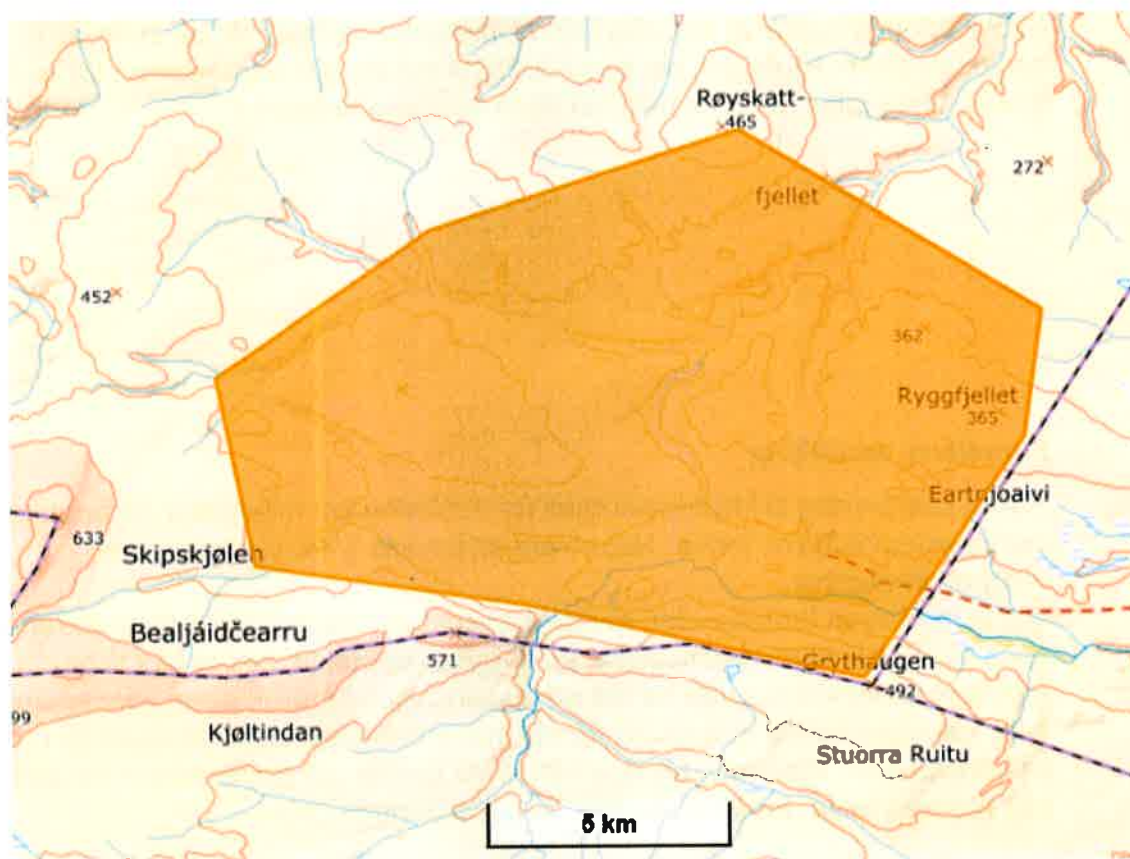
UIT v/ COAT prosjektet – Klimaøkologisk Observasjonssystem for Arktisk Tundra gis dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark jamfør Naturmangfoldlovens § 48, 12, 10 til å gjennomføre organisert taksering av li- og fjellryper med hund innen område markert i figur 1 (under).

Jamfør Naturmangfoldlovens §12, beste miljøforsvarlige metode gjelder tillatelsen kun utenom ordinær båndtvangstid 21 – 27 august 2024.

Dispensasjon gis ikke utover 2024, da aktiviteten bør vurderes som en helhetlig del i COAT prosjektet ved evt. søknad om forlengelse tiltaket for alle delmodulene fra og med 2025. Naturmangfoldlovens § 10 stiller krav til at samlet belastning av aktiviteter og tiltak skal vurderes.

Vilkår

- Deltakerne skal i forkant ha lest gjennom verneforskriften for *Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras* og bestemmelsene skal tas med i planleggingen, for å unngå at vernereglene brytes uforvarende.
- Ved taksering skal fjellrevhiene i området unngås med god avstand – 1 km
- Taksørene skal være kjent med bestemmelsene i forskrift om fjellrev som prioritert art, og ved forstyrrelse trekke seg unna og for øvrig holde minimum 300 m avstand.
- For øvrig dyreliv og tamreinen må ikke forstyrres unødig og vegetasjon skal ikke forringes
- Nødvendige tiltak skal være igansatt for å unngå at prosjektets hunder jager sau- og tamreinen i området ved gjennomføring av tiltaket.
- Prinsipper for sporløs ferdsel skal følges, slik at forskningsaktiviteten ikke medfører flerårige spor
- Ved eventuell båling ved teltplass skal etablerte bålplasser benyttes. Søppel skal tas med hjem og ikke brennes. All håndtering av avfall skal planlegges på forhånd mht. å sikre sporløs ferdsel av aktiviteten.
- Observasjoner av sårbare og trua arter skal meldes inn til nasjonalparkforvalter (fjellrev, snøugle)
- Området inneholder kulturminner som er fredet, og flytting av stein skal unngås
- Kunnskapen som samles inn skal deles med forvaltningsmyndigheten i form av rapport jfr. rutiner i prosjektet. Hensikten er at denne skal kunne legges til grunn i tilfeller kunnskapen er nyttig ved forvaltningsmyndighetens offentlige beslutninger for området.
- Fører og hund skal ha gps med tracklog, som skal arkiveres. Dette er for at forvaltningsmyndigheten skal kunne føre tilsyn med virksomheten mht. krav om minimumsavstand på 1 km fra evt. fjellrevhi.
- Ved uønska hendelser som at hund og fører kommer nærmere fjellrevhi enn 1 km, at hund eller fører støkker fjellrev eller hund jager rein og sau, eller får tak i ryper eller annen hund skal dette loggføres årlig for å kunne tas med i evalueringen av overvåkningsmetoden.

Figur 1 Markert område (i oransje) viser hvor takseringen vil foregå i Komagdalen.

**32/24 Levert kjøreseddel Stormheim - transport av utstyr -
Komagvær jeger og fiskeforening 2024**

RS 15/24 Kopi av søknad om grunneiers tillatelse - informasjonsskilt - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen nord

RS 16/24 Ny revisjon - Historie om Telegrafhytta i Sandfjorddalen - telegraflinjene mellom Vardø og Hamningberg - Nils Petersen

RS 17/24 Vedtak i klagesak- opprettholdes - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen - barmarkskjøring ved sauedrift 2023 - Arnt Støme m.fl.

Arkivsaksnr: 2024/4201-7

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 29.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	36/24	06.09.2024

Behandling av søknad om utplassering av vegetasjonloggere i

Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde og Varangerhalvøya nasjonalpark

Det vises til søknad fra Ingrid Vesterdahl Tjessem om bruk av vegetasjonsloggere i verneområder Varangerhalvøya nasjonalparkstyre forvalter.

Vedtak

UIO Naturhistorisk museum v/ Ingrid Vesterdal Tjessem gis dispensasjon jamfør verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3, punkt 1.1

og Verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde § 3, punkt 1.1 jamfør Naturmangfoldlovens § 48, til å benytte temperaturloggere fra 1 juli 2025 til 1 september 2026.

Det kan legges 4 temperaturloggere som beskrevet i søknad per plott/lokalitet.

Vilkår til tillatelsen

- Loggerne skal legges diskre slik at de ikke er lett å oppdage.
- Loggerne skal ikke være større enn en håndflates størrelse
- Bilde av logger skal sendes til nasjonalparkforvalter, slik at vi kjenner utseende ved spørsmål fra allmennheten
- De skal ikke festes slik at elg, rein eller sau kan gå fast i tau ved beiting eller feiing av gevir etc.
- Langs ruta kan man møte på fjellreven. Bestemmelsene for å unngå å forstyrre fjellreven – jfr. prioritert art skal følges.
- Brudd på vilkårene for tillatelsen kan tilsi brudd på vernebestemmelsene. Brudd på vernebestemmelsene følges rutinemessig opp jamfør sanksjonsbestemmelsene for verneområder. Brudd på vilkår kan også medføre at aktøren ikke gis tillatelse senere, eller den trekkes tilbake.
- For oppsummering skal kort rapport sendes inn på e-post til Nasjonalparkstyret v/ nasjonalparkforvalter om når
 - loggerne er lagt ut
 - loggerne er samlet inn.
- Rapport/artikkel med data fra området skal sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre når den er ferdigstilt– for å øke kunnskapen om verneområdet.

- Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser fra andre aktører som grunneier(e), reindrift etc.
- Rapport eller artikkel skal sendes til verneområdemyndigheten når den er ferdig, til nytte for kunnskapen om området.

Søknaden

Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco) ved Natural History Museum ved Universitetet i Oslo søker om å utplassere 2 vegetasjonsloggere på 5 lokaliteter i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og 2 vegetasjonsloggere ved 6 lokaliteter i utkanten av Varangerhalvøya nasjonalpark.

Søker oppgir det er helt nødvendig å ha forskningsaktiviteten i verneområdet, da den nordøstlige delen av Varangerhalvøya er helt sentral i de uoppklarte diskusjonene rundt arktisk versus boreal/alpin vegetasjonssone i Finnmark.

Prosjektet er ikke et samarbeid med andre forskningsinstitusjoner som allerede har forskningsaktiviteter i verneområdene.

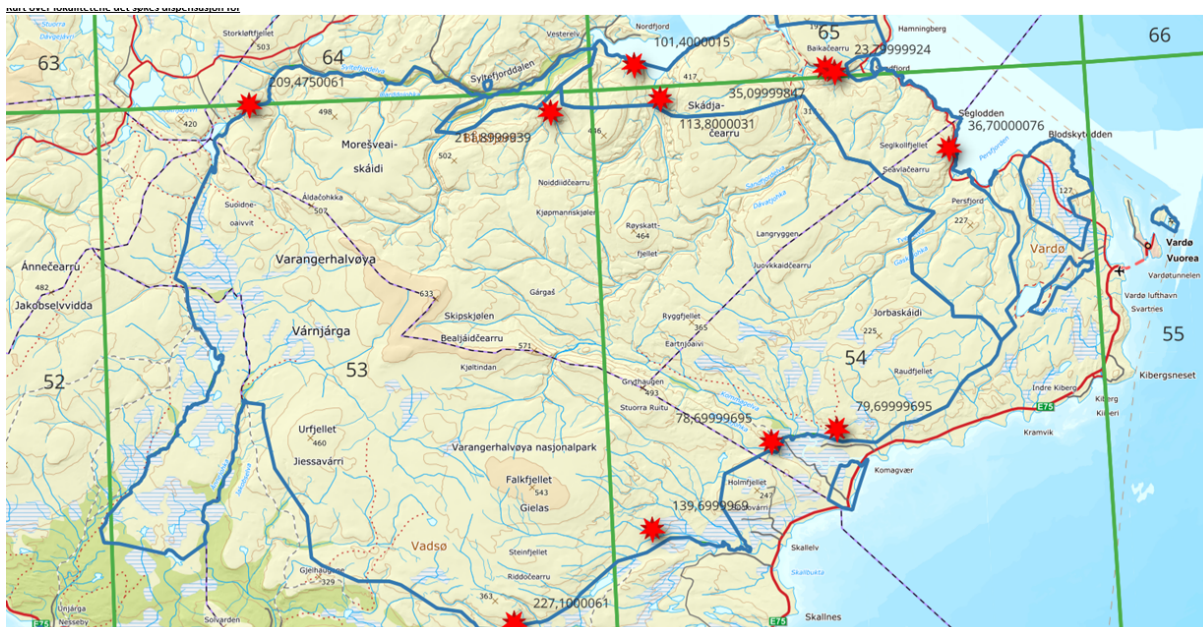
(UTM35):

1. N7784215	Ø605915
2. N7822795	Ø608665
3. N7823345	Ø585935
4. N7791315	Ø616365
5. N7798825	Ø630255
6. N7797925	Ø625345

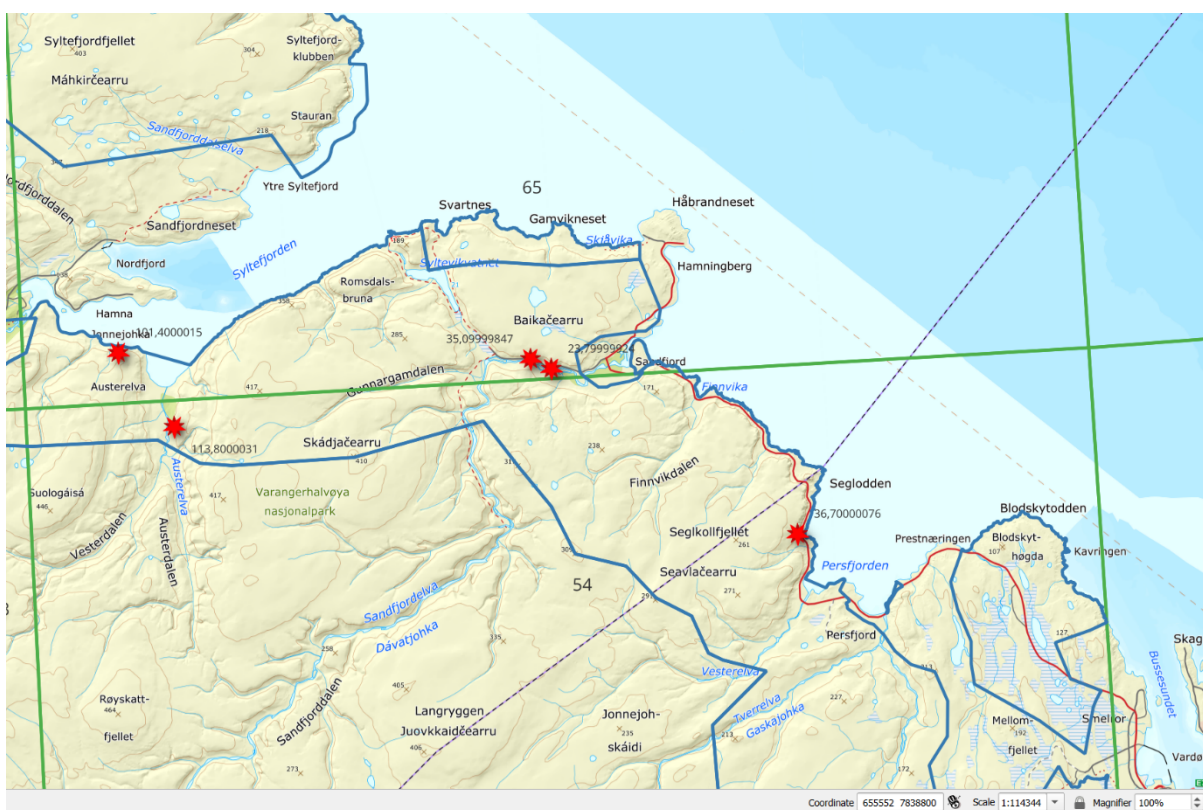
Ingen av lokalitetene berører private grunneiere, alle lokalitetene er på eiendommer eid av Finnmarkseiendommen og vi vil følge opp med søknad om tillatelse også her.

Den vitenskapelige aktiviteten går ut på å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark (boreal versus arktisk/alpin) og er del av min doktorgrad. Feltundersøkelsene vil foregå **fra 12.august til 26.august** og innebærer utleggelse av et lite antall små temperaturloggere (mindre enn ei håndflate) i noen få utvalgte lokaliteter i skoggrensa (to loggere per tre (en ved treets basis og en i krona) og to i bakkeplan over/under skoggrensa). Loggerne vil ligge ute ett år før de blir hentet ned igjen i august 2025. Loggerne vil legges ut slik at de ikke påvirker vegetasjonen (da blir ikke resultatene sammenlignbare), og de vil ikke være synlige for turgåere (med mindre du kommer helt innpå treet). Ingen av aktivitetene (eller loggerne) vil på noen måte skade vegetasjon eller andre deler av økosystemet.

Temperaturloggerne vil skjules og festes godt, slik at de ikke mistes og forsøpler miljøer. Det vil ikke bli satt opp viltkamera eller andre instrumenter, kun temperaturloggere. Vi vil alltid følge oppmerket sti så langt det går og vi er aldri flere enn 2 personer som besøker en lokalitet. Vi vil ta hensyn til både plante- og dyreliv og vil holde oss på god avstand dersom vi skulle møte reinsdyr, fugler eller annet vilt for å unngå forstyrrelser. Alt feltarbeidet vil foregå mellom **12.august og 26.august** for å ta hensyn til reindrift. Da prosjekt ikke fikk dispensasjon tidsnok for gjennomføring i 2024, ønskes tilsvarende tillatelse for neste år med virkning i samme tidsrom i 2025-2026.

Figur 1. Kart over omsøkte lokaliteter i begge verneområdene merket med rød stjerne.

Figur 2. Kart over lokaliteter i landskapsvernområdet

Lokalitetene det ønskes dispensasjon for (figur 2) har følgende koordinater (UTM35):
I landskapsvernområdet

1. N 7823785	Ø 616925
2. N 7826375	Ø 614965
3. N 7820025	Ø 638725
4. N 7826145	Ø 629385
5. N 7825805	Ø 630115

(UTM35):i nasjonalparken

6. N7784215	Ø605915
7. N7822795	Ø608665
8. N7823345	Ø585935
9. N7791315	Ø616365
10. N7798825	Ø630255
11. N7797925	Ø625345

Behandlingsmåte

Saken styrebehandles da punkt for delegering til forvalter, ikke er oppfylt.

Søker er gitt foreløpig svar. Tidspunkt for gjennomføring sommeren 2024 må utsettes.

Vilkår for delegering til forvalter.

2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a. når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret, b. når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og c. når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.

Vurdering

Naturmangfoldloven og verneforskrifter

Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for Varangerhalvøya nasjonalpark, Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde samt Naturmangfoldlovens §§ 8-12 og 48.

Vurdering etter verneforskriften for nasjonalparken og landskapsvernområdet

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dvergås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Formålet med opprettelsen av Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet. Området har særegne geologiske formasjoner i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjeldne plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særpregete næringskysten i nord er typisk for Øst-

Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, geologisk sett millioner av år gamle landskapet innover halvøya.

Landskapsvernområdet skal, sammen med Varangerhalvøya nasjonalpark, bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Loggerne er på størrelse med en håndflate og vil være vanskelig å oppdage, foruten om man går tett inntil et tre de er utlagt ved. Utlegging vurderes som et inngrep i landskapet som teknisk infrastruktur .

I Varangerhalvøya Nasjonalpark og Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde er organisert forskningsaktivitet av denne typen søknadspliktig. Utlegging av loggingsinstrumenter er også jfr. Verneforskriftens § 3 punkt 1.1 da forbudt og krever dispensasjon.

Verneforskriftenes generelle unntaksbestemmelse er opphevet, og de aktuelle verneforskriftene vurderes saken etter Naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt.

Selv om det er hjemmel til å gi tillatelse, kan vernemyndigheten si nei om man ikke ønsker tiltaket.

Type aktivitet omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket kan ha betydning.

Vurdering

Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Her vil omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket ha betydning.

Saken vurderes for å ha noe presedens da vi innimellom mottar tilsvarende søknader. Antallet som innvilges utplassert i landskapet er relevant å vurdere mht. påvirkning på områdenes urørthet. Teknisk infrastruktur, selv små dingser kan ha betydning. Tiltaket er ett-årig.

Gjennomføring av utlegging og innsamling av loggere er så sent på året at det har liten betydning for reindriften som også har størstedelen av reinflokken på halvøya i området både vår, sommer og høst.

Vurdering jamfør naturmangfoldlovens §§ 8-12

Antall loggere er ikke så mange, kun to per lokalitet hvor lokalitetene er spredt utover et stort område. Kunnskapen om tiltakets effekt og påvirkning på verneverdiene vurderes som god nok, jamfør naturmangfoldlovens § 8 og føre var prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 er lite aktuelt da omfanget og økt totalbelastning på området blir lite relevant jamfør Naturmangfoldlovens § 10. T

Bruk av logger vil ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og medfører ingen støy, og ansees som en miljøforsvarlig teknikk jamfør naturmangfoldloven § 12. Feltarbeidet er begrenset ved at loggerne er planlagt lagt ut 12 – 26 august. Slik vi forstår skjer utlegging til fots

Vurdering jamfør Naturmangfoldlovens § 48

Ingen av punktene er i nærhet av sårbare områder mht. hi eller hekkeplasser. Det er lite ferdsel til områdene foruten ved enkelt friluftsliv på denne tiden, fiske bærplukking og småviltjakt.

Utlegging av loggere vurderes ikke for å stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig for de to verneområdene.

Tiltaket vil øke kunnskapen om områdenes klima og klimasoner.

I COAT – prosjektet i Komagdalen har det blitt innvilget bruk av større antall loggere over lengre tid (4 år av gangen).

Prosjektet med resultater vil sannsynligvis bidra til å supplere og utdype diskusjonen om klimasonene på fastlandet per dato og hvor skillene går.

Konklusjon

Forvalter innstiller på at det gis tillatelse på gitte vilkår. Tiltaket påvirker ikke verneverdiene negativt og svekker ikke verneformålet, da loggerne skal ligge kun et år. Saken vurderes ikke til å ha uheldig presedens.

Tillatt periode forskyves som omsøkt fra starten av juli 2025 – september 2026.

Fra: Ingrid Vesterdal Tjessem[i.v.tjessem@nhm.uio.no]
Sendt: 23.04.2024 13:32:56
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Søkepliktig forskningsaktivitet i verneområder i Finnmark?

Hei!

Til sommeren planlegger jeg og mine kollegaer å gjøre feltundersøkelser i Finnmark i forbindelse med et forskningsprosjekt som del av doktorgraden min. Prosjektet går ut på å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark (boreal versus arktisk/alpin) og feltundersøkelsene planlegges derfor å foregå langs kyststripa av Finnmark (blant annet Magerøya, Sværholdthelvøya, Nordkinnhalvøya, Varangerhalvøya, osv).

Feltundersøkelsene innebærer å legge ut et lite antall små temperaturlogger (mindre enn ei håndflate) i noen få utvalgte lokaliteter i skoggrensa (to logger per tre (en ved treets basis og en i krona) og to i bakkeplan over/under skoggrensa). Planen er at loggerne skal ligge ute ett år før de blir hentet ned igjen sommeren 2025. Loggerne vil legges ut slik at de ikke påvirker vegetasjonen (da blir ikke resultatene sammenlignbare), og de vil ikke være synlige for turgåere (med mindre du kommer helt innpå treet). Ingen av aktivitetene (eller loggerne) vil på noen måte skade vegetasjon eller andre deler av økosystemet. Temperaturloggerne vil skjules og festes godt, slik at de ikke mistes og forsøpler miljøer. Det vil ikke bli satt opp viltkamera eller andre instrumenter, kun temperaturlogger.

Jeg henvender meg nå til dere for å høre om dere vurderer forskningsaktiviteten som søkepliktig (i de ulike verneområdene som eventuelt vil inkluderes i prosjektet)?

Hører fra dere!

Vennlig hilsen

Ingrid Vesterdal Tjessem

Stipendiat
Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco)
Natural History Museum | University of Oslo

From: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Sent: 29.04.2024 10:35:49
To: 'i.v.tjessem@nhm.uio.no'[i.v.tjessem@nhm.uio.no]
Cc: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Subject: Svar til spørsmål om forskningsaktivitet er søknadspliktig i verneområder
Hei,

Viser til din henvendelse av 23.04.2024 om å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark med temperaturloggere – utlagt i et år.

Du spør om det er søknadspliktig i verneområder.

Vernemyndigheten skal kjenne til virksomhet innen verneområdene som er organisert, og som evt. kan forstyrre naturmiljøet må ofte ha tillatelse.

Å utplassere forskningsutstyr vil i de fleste områder være en forstyrrelse, eller ha en påvirkning og vil i mange områder være søknadspliktig.

Aktiviteten tilsier at det vil være organisert ferdsel som kan være forstyrrende for naturmiljøet. Det er ikke opplyst når og hvor det planlegges innen Finnmark fylke.

Slik aktiviteten beskrives må det søkes tillatelse i de fleste verneområder. Søker er selv ansvarlig for å avklare nødvendige tillatelser med grunneier i tillegg.

Punkt 1 er å bestemme hvor og når man ønsker forskningsaktivitet. Forskningsaktivitet bør planlegges utenfor verneområdene om det er mulig, da aktiviteten kan komme i konflikt med verneverdiene i en del områder.

Det vil bli vurdert ved en søknad. Det må fremmes søknad knyttet til den aktuelle ønskede lokalitet og vises til hvilket verneområde det gjelder.

Verneområdene finner du på naturbase.

Link: [_ Naturbase kart \(miljodirektoratet.no\)](https://naturbase.kart.miljodirektoratet.no)

I Finnmark er det en aktiv reindrift og av hensyn til de sårbare tidspunktene under og etter kalvingsperioden, er best feltperiode ofte etter 1 juli.

Henvendelsen er besvart generelt på vegne av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, som forvalter Varangerhalvøya nasjonalpark og 4 andre verneområder på Varangerhalvøya.

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja

Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437

www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

<https://varangerhalvoya.no/>

<https://www.facebook.com/NasjonalparkVarangerhalvoya>

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci

Ytre syltevik naturreservat

Sandfjordneset Naturreservat

**Varangerhalvøya
nasjonalpark**

**Várnjárgga
álbmotmeahcci**

**Varenkinniemen
kansalistaras**

Fra: Ingrid Vesterdal Tjessem[i.v.tjessem@nhm.uio.no]

Sendt: 21.06.2024 16:04:44

Til: Postmottak SFTF;Østereng, Geir[sftfpost@statsforvalteren.no;geir.ostereng@statsforvalteren.no]

Tittel: Søknad om dispensasjon fra verneforskriften i Varangerhalvøya nasjonalpark til vitenskapelige undersøkelser

Hei!

Viser til svar fra dere som kom 29.04.2024 på henvendelse fra meg av 23.04.2024 om å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark med temperaturloggere. **Vi søker herved dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras som oppført i §4 (Generelle dispensasjonsbestemmelser) for vitenskapelige undersøkelser** i følgende lokaliteter (UTM35):

1. N7784215	Ø605915
2. N7822795	Ø608665
3. N7823345	Ø585935
4. N7791315	Ø616365
5. N7798825	Ø630255
6. N7797925	Ø625345

Ingen av lokalitetene berører private grunneiere, alle lokalitetene er på eiendommer eid av Finnmarkseiendommen og vi vil følge opp med søknad om tillatelse også her.

Den vitenskapelige aktiviteten går ut på å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark (boreal versus arktisk/alpin) og er del av min doktorgrad. Feltundersøkelsene vil foregå **fra 12.august til 26.august** og innebærer utleggelse av et lite antall små temperaturloggere (mindre enn ei håndflate) i noen få utvalgte lokaliteter i skoggrensa (to loggere per tre (en ved treets basis og en i krona) og to i bakkeplan over/under skoggrensa). Loggerne vil ligge ute ett år før de blir hentet ned igjen i august 2025. Loggerne vil legges ut slik at de ikke påvirker vegetasjonen (da blir ikke resultatene sammenlignbare), og de vil ikke være synlige for turgåere (med mindre du kommer helt innpå treet). Ingen av aktivitetene (eller loggerne) vil på noen måte skade vegetasjon eller andre deler av økosystemet. Temperaturloggerne vil skjules og festes godt, slik at de ikke mistes og forsøpler miljøer. Det vil ikke bli satt opp viltkamera eller andre instrumenter, kun temperaturloggere. Vi vil alltid følge oppmerket sti så langt det går og vi er aldri flere enn 2 personer som besøker en lokalitet. Vi vil ta hensyn til både plante- og dyreliv og vil holde oss på god avstand dersom vi skulle møte reinsdyr, fugler eller annet vilt for å unngå forstyrrelser. Alt feltarbeidet vil foregå mellom **12.august og 26.august** for å ta hensyn til reindrift.

Hører fra dere!

Vennlig hilsen

Ingrid Vesterdal Tjessem

Stipendiat

Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco)

From: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]

Sent: 24.06.2024 09:26:49

To: Ingrid Vesterdal Tjessem[i.v.tjessem@nhm.uio.no]

Subject: Foreløpig svar til søknad om vitenskapelige undersøkelser - Varangerhalvøya nasjonalpark

Hei igjen,

For å kunne behandle søknaden behøver vi mer informasjon om bakgrunn for søknaden, samt detaljer jamfør Forvaltningslovens § 17.

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

- Søknaden må inneholde et oversiktskart som viser omsøkte forskningsplot
- Antall loggere per plot må fremkomme
- Det må fremkomme om det er nødvendig å plassere forskningsplot innen verneområdet, eller om det like godt kan plasseres utenfor.
Forskningsaktiviteter skal foregå utenom verneområdene som alternativ om det er mulig. Dette må vurderes for hvert plot.
- Vi ser søknaden er ett-årig, men vi vil gjerne vite om det planlegges å gjennomføre flere år fremover
- Er prosjektet et samarbeid med andre forskningsinstitusjoner som allerede har forskningsaktiviteter i verneområdene våre det aktuelle året?
- Hvordan skal resultatene formidles – vil de bli tilgjengelig og formidlet i en rapport som vil være til nytte for verneområdeforvaltningen

Vi må ha svar i starten av uke 28, 2024 for å kunne behandle søknaden før feltperioden du har vis til. Grunnet ferieavvikling.

Ta kontakt på mobil ved spørsmål.

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja

Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437

www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Østereng, Geir

Sendt: mandag 24. juni 2024 08:15

Til: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>

Emne: SV: Søknad om dispensasjon fra verneforskriften i Varangerhalvøya nasjonalpark til vitenskapelige undersøkelser

Hei, takk for søknad.

Kan du vedlegge et kart for posisjonene?

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja
Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>

Sendt: fredag 21. juni 2024 16:05

Til: Postmottak SFTF <sftfpost@statsforvalteren.no>; Østereng, Geir
<geir.ostereng@statsforvalteren.no>

Emne: Søknad om dispensasjon fra verneforskriften i Varangerhalvøya nasjonalpark til vitenskapelige undersøkelser

Hei!

Viser til svar fra dere som kom 29.04.2024 på henvendelse fra meg av 23.04.2024 om å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark med temperaturloggere. **Vi søker herved dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras som oppført i §4 (Generelle dispensasjonsbestemmelser) for vitenskapelige undersøkelser i følgende lokaliteter (UTM35):**

1. N7784215	Ø605915
2. N7822795	Ø608665
3. N7823345	Ø585935
4. N7791315	Ø616365
5. N7798825	Ø630255
6. N7797925	Ø625345

Ingen av lokalitetene berører private grunneiere, alle lokalitetene er på eiendommer eid av Finnmarkseiendommen og vi vil følge opp med søknad om tillatelse også her.

Den vitenskapelige aktiviteten går ut på å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark (boreal versus arktisk/alpin) og er del av min doktorgrad. Feltundersøkelsene vil foregå **fra 12.august til 26.august** og innebærer utleggelse av et lite antall små temperaturloggere (mindre enn ei håndflate) i noen få utvalgte lokaliteter i skoggrensa (to loggere per tre (en ved treets basis og en i krona) og to i bakkeplan over/under skoggrensa). Loggerne vil ligge ute ett år før de blir hentet ned igjen i august 2025. Loggerne vil legges ut slik at de ikke påvirker vegetasjonen (da blir ikke resultatene sammenlignbare), og de vil ikke være synlige for turgåere (med mindre du kommer helt innpå treet). Ingen av aktivitetene (eller loggerne) vil på noen måte skade vegetasjon eller andre deler av økosystemet. Temperaturloggerne vil skjules og festes godt, slik at de ikke mistes og forsøpler miljøer. Det vil ikke bli satt opp viltkamera eller andre instrumenter, kun temperaturloggere. Vi vil alltid følge oppmerket sti så langt det går og vi er aldri flere enn 2 personer som besøker en lokalitet. Vi vil ta hensyn til både plante- og dyreliv og vil holde oss på god avstand dersom vi skulle møte reinsdyr, fugler eller annet vilt for å unngå forstyrrelser. Alt feltarbeidet vil foregå mellom **12.august og 26.august** for å ta hensyn til reindrift.

Hører fra dere!

Vennlig hilsen

Ingrid Vesterdal Tjessem

Stipendiat

Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco)

Natural History Museum | University of Oslo

From: Ingrid Vesterdal Tjessem[i.v.tjessem@nhm.uio.no]
Sent: 16.08.2024 22:46:35
To: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Subject: Foreløpig svar til søknad om vitenskapelige undersøkelser - Varangerhalvøya nasjonalpark
Hei!

Ja det er fint om dere vurderer søknaden likevel. Det blir i så fall aktuelt å gjennomføre feltarbeidet i 2025 i stedet.

Vennlig hilsen

Ingrid Vesterdal Tjessem

Stipendiat
Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco)
Natural History Museum | University of Oslo

Fra: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>
Sendt: torsdag 15. august 2024 12:21
Til: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>
Emne: VS: Foreløpig svar til søknad om vitenskapelige undersøkelser - Varangerhalvøya nasjonalpark

Hei!

Ref. samtale i juli om behandlingstid, nevnte du at prosjektet kanskje ikke ville bli gjennomført.

For oss er det nyttig å vite om vi skal bruke tid på å behandle søknaden slik den er innkommet, eller evt. for 2025.

Fint om du kan gi tilbakemelding om dette.

Mvh.
Geir Østereng
nasjonalparkforvalter
41470437

Fra: Østereng, Geir
Sendt: mandag 24. juni 2024 09:27
Til: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>
Emne: Foreløpig svar til søknad om vitenskapelige undersøkelser - Varangerhalvøya nasjonalpark

Hei igjen,
For å kunne behandle søknaden behøver vi mer informasjon om bakgrunn for søknaden, samt detaljer jamfør Forvaltningslovens § 17.
Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

- Søknaden må inneholde et oversiktskart som viser omsøkte forskningsplot
- Antall loggere per plot må fremkomme
- Det må fremkomme om det er nødvendig å plassere forskningsplot innen verneområdet, eller om det like godt kan plasseres utenfor.
Forskningsaktiviteter skal foregå utenom verneområdene som alternativ om det er mulig. Dette må vurderes for hvert plot.
- Vi ser søknaden er ett-årig, men vi vil gjerne vite om det planlegges å gjennomføre flere år fremover
- Er prosjektet et samarbeid med andre forskningsinstitusjoner som allerede har forskningsaktiviteter i verneområdene våre det aktuelle året?
- Hvordan skal resultatene formidles – vil de bli tilgjengelig og formidlet i en rapport som vil være til nytte for verneområdeforvaltningen

Vi må ha svar i starten av uke 28, 2024 for å kunne behandle søknaden før feltperioden du har vis til. Grunnet ferieavvikling.

Ta kontakt på mobil ved spørsmål.

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja

Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437

www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Østereng, Geir

Sendt: mandag 24. juni 2024 08:15

Til: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>

Emne: SV: Søknad om dispensasjon fra verneforskriften i Varangerhalvøya nasjonalpark til vitenskapelige undersøkelser

Hei, takk for søknad.

Kan du vedlegge et kart for posisjonene?

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja

Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437

www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Ingrid Vesterdal Tjessem <i.v.tjessem@nhm.uio.no>

Sendt: fredag 21. juni 2024 16:05

Til: Postmottak SFTF <sftfpost@statsforvalteren.no>; Østereng, Geir

<geir.ostereng@statsforvalteren.no>

Emne: Søknad om dispensasjon fra verneforskriften i Varangerhalvøya nasjonalpark til vitenskapelige undersøkelser

Hei!

Viser til svar fra dere som kom 29.04.2024 på henvendelse fra meg av 23.04.2024 om å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark med temperaturloggere. **Vi søker herved dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras som oppført i §4 (Generelle dispensasjonsbestemmelser) for vitenskapelige undersøkelser i følgende lokaliteter (UTM35):**

1. N7784215	Ø605915
2. N7822795	Ø608665
3. N7823345	Ø585935
4. N7791315	Ø616365
5. N7798825	Ø630255
6. N7797925	Ø625345

Ingen av lokalitetene berører private grunneiere, alle lokalitetene er på eiendommer eid av Finnmarkseiendommen og vi vil følge opp med søknad om tillatelse også her.

Den vitenskapelige aktiviteten går ut på å undersøke utbredelsen til vegetasjonssonene i Finnmark (boreal versus arktisk/alpin) og er del av min doktorgrad. Feltundersøkelsene vil foregå **fra 12.august til 26.august** og innebærer utleggelse av et lite antall små temperaturloggere (mindre enn ei håndflate) i noen få utvalgte lokaliteter i skoggrensa (to loggere per tre (en ved treets basis og en i krona) og to i bakkeplan over/under skoggrensa). Loggerne vil ligge ute ett år før de blir hentet ned igjen i august 2025. Loggerne vil legges ut slik at de ikke påvirker vegetasjonen (da blir ikke resultatene sammenlignbare), og de vil ikke være synlige for turgåere (med mindre du kommer helt innpå treet). Ingen av aktivitetene (eller loggerne) vil på noen måte skade vegetasjon eller andre deler av økosystemet. Temperaturloggerne vil skjules og festes godt, slik at de ikke mistes og forsøpler miljøer. Det vil ikke bli satt opp viltkamera eller andre instrumenter, kun temperaturloggere. Vi vil alltid følge oppmerket sti så langt det går og vi er aldri flere enn 2 personer som besøker en lokalitet. Vi vil ta hensyn til både plante- og dyreliv og vil holde oss på god avstand dersom vi skulle møte reinsdyr, fugler eller annet vilt for å unngå forstyrrelser. Alt feltarbeidet vil foregå mellom **12.august og 26.august** for å ta hensyn til reindrift.

Hører fra dere!

Vennlig hilsen

Ingrid Vesterdal Tjessem

Stipendiat
Geo-økologisk forskningsgruppe (GEco)
Natural History Museum | University of Oslo

Arkivsaksnr: 2024/685-23

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 29.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjårgga álbmotmeahccestivra	37/24	06.09.2024

Revidering av vilkår for dispensasjoner til bruk av ATV – elgjakt – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Vilkår for dispensasjon ved tillatelse til bruk av ATV for frakt av elg revideres.

Forslag til endring fra i år

Det settes vilkår om å melde felling og posisjon innen 12 timer etter at dispensasjon for bruk av ATV til kjøring i verneområde benyttes.

Hensikten er for å kunne føre kontroll med at kjøringen er gjennomført jamfør vilkårene.

Melding om at ATV tas i bruk sendes på SMS til forvalter og Statens naturoppsyn lokalt.

Saksopplysninger

Varangerhalvøya nasjonalpark omfatter hele eller deler av over 10 jaktfelt for elg.

Verneforskriftens

I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 gjorde Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen;

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken.

Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Det gis en dispensasjon per tildelt dyr i Vardøvaldet da man antar disse vil bli felt i Nasjonalparken. Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen.

Vurdering

Erfaringer fra 2023 var at et lag ikke meldte inn posisjon før lenge etter at jakta var ferdig. Det viste seg at posisjon var innen nasjonalparken. Oppsynet kunne i praksis ha kontrollert motorferdselen, men da ikke fellingsposisjon var meldt inn lot det seg ikke gjøre. Styret fulgte opp tilfellet ved at man tilskrev laget og informerte om ønsket praksis.

Endring av vilkår fra 2024 til at man melder inn fellingssted, om det er felt dyr innen verneområdet innen 12 timer, vil bidra til at man lettere vil kunne føre oppsyn med ordningen.

Bakgrunnen for ordningen med tilsyn av fellingsplasser er å tilse at ikke utfrakt av felt elg i nasjonalparken lager spor i terrenget, og på sikt forringer myrområdene. Elgstammen er høyere i dag enn i 2006, hvor færre elg ble felt årlig.

Erfaringene fra praksisen benyttes til å avgjøre krav i forvaltningsplanen mht. om det i enkeltområder bør stilles krav til transportbrett fremfor henger, evt. forbud mot bruk av ATV i de mest sårbare områdene – metoder som elgtrekk (jernhest) og transportbrett er i så tilfelle mest aktuelle da de ikke setter spor ned i marka.

Eksempel på Dispensasjon ved elgjakt fra 2023

Dispensasjon - bruk av ATV - utfrakt av felt elg - Skorrajohka - Varangerhalvøya nasjonalpark

Vi viser til din søknad på vegne av ditt elgjaktlag.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter, som i sak 13/2013 i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er delegert myndighet til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 d gis **jaktlaget til NN** tillatelse til å kjøre 1 – tur med en ATV / 6-hjuling. På snødekt og frossen mark kan snøskuter benyttes som alternativ. Formålet er utkjøring av felt elg i jaktfeltet i jaktperioden for elg høsten 2024. Dispensasjonen gjelder for jaktlaget innen årets elgjakttid for jaktfeltet - Skoarrajohka.

Tillatelsen gjelder ikke for kjøring med Volvo feltvogn, eller annen bil eller traktor.

Vilkår for tillatelsen:

- All kjøring må foregå på mark med god bæreevne.
- Kjøring i fuktige områder hvor kjøretøyet synker ned i underlaget er ikke tillatt. Søker oppfordres til å benytte transportbrett som hjelpemiddel til uttransport ved fellinger i de aller våteste områdene.
- Eksisterende kjørespor skal benyttes hvis det finnes i det aktuelle området.
- Tillatelsen omfatter ikke rydding av skog/kratt.
- Kjøringen kan utføres av jaktleder eller jegere som er registrert på jaktlaget hos FEFO på det tidspunktet som elgen er felt.
- Jaktlag skal rapportere inn fellinger med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn på tlf. 41470437 / 98041906 / 95038207.
- Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.
- Jaktlaget er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder kjørerute.
- Kjørelogg skal fylles ut før kjøring.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Behandling

Søknaden

Det søkes på vegne av eget jaktlag, tillatelse å hente ut elg fra nasjonalparken med 6-hjulig i årets jakt med hjelp av med ATV. Kvote er et fridyr og et ungdyr.

Regelverket

Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften

Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

"Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med

økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner”

Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

”Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter.”

I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål, blant annet:

«d) Bruk av beltegående «elgtrekk» eller annet lett terrengkjøretøy eller luftfartøy til uttransport av elgslakt.»

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vurdering av søknaden

I styremøte 2.9.2019 styresak 56/19 gjorde Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre følgende prinsippvedtak til behandlingen;

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon på SMS til naturoppsynet og nasjonalparkforvalter når elg er felt innenfor nasjonalparken. Dette erstatter krav til innsending av kjøreliste.

Hensikten er å etterse om elgjaktlagene tar tilstrekkelig hensyn i våte områder og om elgjakten medfører økt omfang av kjørespor i våte områder av Nasjonalparken.

Ved mangelfull rapportering risikerer jaktlaget å ikke få dispensasjon til å bruke ATV for å frakte felt elg ut senere.

Det gis en dispensasjon per tildelt dyr i Vardøvaldet da man antar disse vil bli felt i Nasjonalparken. Søknad om dispensasjon til bruk av ATV/Snøscooter ved utfrakt av felt elg som angår tilleggskvote behandles først etter at grunnkvote er felt, og tilleggskvote er tildelt det enkelte jaktlaget av Finnmarkseiendommen.

Påvirkning på naturmiljø, verneformål og verneverdier

Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Myrer og våtmarker er sårbare for kjøreskader, og i verste fall kan kun én kjøretur i vått terreng sette varige spor. Spesielt kjøring med Volvo feltvogn eller annen bil eller traktor, UTV, som har høyere marktrykk enn ATV – sekshjuling/ snøskuter kan lett gi kjøreskader i vått terreng. Kjøreskader på Varangerhalvøya heles svært sakte pga. tynt vegetasjonsdekke og tundra/ myr.

Nasjonalparkforvalter mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 (*føre-var-prinsippet*) til anvendelse.

Omfanget av kjøringen jamfør Naturmangfoldlovens § 10 er relativt begrenset ved praksis for dispensasjon for få turer, og da valdet også omfatter områder utenfor verna områder kan det bli færre enn omsøkt. Det er allerede noe motorisert ferdsel i Skoarrojohka ved reindrift, men lite for øvrig. Ved eventuell tildeling av flere turer/ tilleggssdyr må det tas kontakt per telefon og søkes på nytt.

I de aller våteste partier vurderes å dra ut dyret til nærmeste kjørespor med transportbrett som mest miljøforsvarlige teknikk. Det er gitt tilbud om å låne transportbrett. Søker har ikke nevnt om man har dette tilgjengelig. Dette er et godt hjelpemiddel i de våteste områdene for alle kategorier dyr.

Elgjakten starter den 25. september og slutter første helg i november, og kjøring på den tiden av året er mindre problematisk med tanke på fuglelivet, siden hekke- og mytesesongen er over, og trekkfugl har trukket ut av området.

Nasjonalparkforvalter vurderer at det ikke aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder § 12 ([miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder](#)), mener forvalter at det er tatt hensyn til denne. Det er kun gitt tillatelse til et begrenset antall turer oppad avgrenset til bruk av et kjøretøy en tur per tildelt kvote, som kun kan benyttes hvis det blir felt elg innenfor nasjonalparken. Det er gitt tilbud om å benytte utlånt transportbrett i svært våte områder. Det knyttes strenge vilkår til tillatelsen som mottaker er forpliktet til å følge.

Vurdering av om det omsøkte tiltaket skal få tillatelse

Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utfrakt av elg fra nasjonalparken.

Oversikten på www.nordatlas.no, over elg som er skutt i jaktfeltet fra 1995 – 2016, viser at inntil 1 elg vanligvis i felles i nasjonalparken i jaktfeltet. Tidligere praksis for jaktfeltet tilsier todyrskvote med praksis for 1 dispensasjon til bruk av ATV på barmark til å hente ut felte dyr innen nasjonalparken.

Uthenting av felt elg vil være en kortvarig og forbigående forstyrrelse, og med de vilkårene som er satt vil ikke den samlede belastningen på naturmiljøet i området øke nevneverdig. Gitt at man kjører slik at man bevisst unngår å etablere nye kjørespor i myr. Tillatelsen omfatter også uthenting av elg med snøskuter, i tilfelle det blir snø i jaktfeltet på slutten av jakta. Kjøring med snøskuter på snøføre regnes som mer skånsomt for terrenget enn ATV.

Ved bruk av ATV anbefales 6-hjuling med transportbrett fremfor ATV med henger i de våteste områdene. Erfaringene viser at man kan trekke felte dyr ut av våte områder på brett, til tørrere områder hvor man kommer til med ATV, uten å sette spor.

På bakgrunn av vurderingene av påvirkningen på naturmiljøet, er nasjonalparkforvalter derfor kommet til at tillatelse for henting av en elg kan innvilges, uten at det er til forringelse av verneområdet eller formålet for vernet.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat
Niillas Sara Smuk
Finnmarkseiendommen
Unjárgga giella - Nesseby kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statens naturoppsyn

Rasengveien 9840 VARANGERBOTN
2
Postboks 133 9811 VADSØ
Rådhus 9840 VARANGERBOTN
Postboks 700 9815 VADSØ

KJØRESEDDER – sak NN

NN elgjaktlag 2024

Kjøreseddelen gjelder for 1 ATV og er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		

Husk!

Jaktlag skal rapportere inn felling med fellingsposisjon innenfor verneområdene på sms til Statens Naturoppsyn og nasjonalparkforvalter.

Arkivsaksnr: 2023/9844-5

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 29.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	38/24	06.09.2024

Montering av solcellepanel på oppsynshytte i Sandfjorddalen - vurdering etter Verneforskriften for Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde 18/1/86 i Båtsfjord kommune

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre kommer til at man kan etablere et solcellepanel på ca 150 cm x 100 cm på hytte på gnr./ bnr/fnr. 18/1/86 jamfør verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Naturmangfoldlovens § 48.

Dette vil ikke stride mot verneforskriftens bestemmelser eller påvirke verneformålet vesentlig og er jamfør innledet praksis for hytter i landskapsvernområdet.

Saksopplysninger

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre disponerer en oppsynshytte med gnr. 18 bnr. 1 fnr. 86 innen Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde, i Sandfjorddalen ved Syltevikmoan.

Det er behov for å kunne lade mobil, radio etc. I dag er det aggregat på stedet men det støyer en god del.

Verneforskriften sier;

6.3 Støy

Unødvendig støy er forbudt. Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly o.l.

Forvaltningsmyndigheten, jf. [§ 7](#), kan stille krav til støydemping for strømgeneratorer o.l.

Etablering av solcelleanlegg vil gjør at man kan lade uten støy. Bruk av solcellepanel har blitt mer og mer vanlig til erstatning for aggregat.

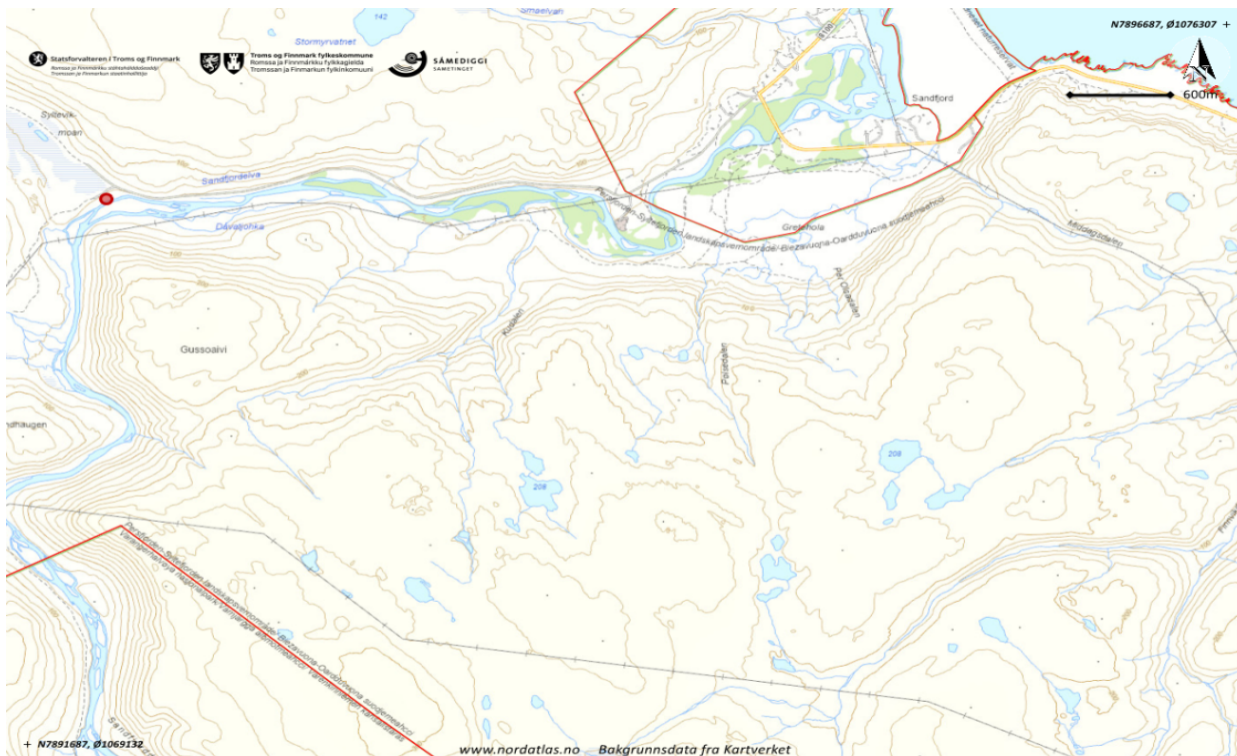
Solcellepanelet vil bli veggmontert oppad begrenset til 150 x 100 cm, og vil være som en sort flekk på hyttas vegg vendt ned mot elva, eller ved siden av ved vindu (evt. på pålen) som vender opp mot dalen.

Hytta sett nordfra

Solcellepanel plasseres på sydveggen eller stolpen.

Kart. Hyttas plassering i rød prikk

Vurdering

Hytta ligger innen Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde og det er praksis for at nasjonalparkstyret vurderer saken, selv om man selv er tiltakshaver.

Nødvendige tillatelser

- Bygningsendringen krever dispensasjon fra vernebestemmelsene for landskapsvernområdet.
- Det behøves ikke tillatelse fra Båtsfjord kommune jfr. Plan- og bygningsloven.

Regelverket

I følge verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde § 3 1.1 er området vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Det er forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygning av bygninger og anlegg eller andre varige eller midlertidige innretninger. Etc.

Verneforskriften har dispensasjonsadgang til endring av bygninger, som omfatter nye vinduer. Dette jamfør verneforskriftens § 7, samt punkt 3.3 i verneforskriftens § 3. 1.3 a)

Det er dispensasjonsadgang da montering av fastmontert solcellepanel kommer under endring av bygning.

At det er dispensasjonsadgang betyr ikke at man har krav på dispensasjon, men nasjonalparkstyret kan gi dispensasjon. Nasjonalparkstyret må i dette tilfellet vurdere om de skal gi seg selv dispensasjon til formålet.

Da forvaltningsplanen er i prosess er det ikke gitt føringer til saken, da byggdelen i denne forvaltningsplanen ikke er ferdig. Det er gitt dispensasjon tidligere til en hytte ved Lille Reinkalvika for montering av solcellepanel for erstatning for aggregat og vindmølle. Dette var litt større enn dette. Det skulle også erstatte aggregat.

Saken må jamfør Naturmangfoldlovens § 7 vurderes jamfør miljøprinsippene i forvaltningsloven § 8-12.

§ 8 Krav til kunnskapsgrunnlaget - Dette er godt da bygget er befart og effekten av å montere vindu på landskapet rundt er vurdert på nært og fjernt hold. Hytta ligger på brinken av Sandfjordelva i Sandfjorddalen ved Syltevikmoan - Den ligger inntil vei. Dalen er preget av elva og elvebreddene har vierkratt. I litt omegn av elva er det ikke trær og vegetasjon preges av gressletter i bunn og mosegrodd stein og stein uten mose. Det er ikke noen spesielle dyrearter eller blomster som påvirkes av tiltaket, heller ikke kulturminner. Solcelleanlegget monteres på hytta.

§ 9 føre – var hensyn - Lite aktuelt da effekt av tiltaket er godt kjent.

§ 10 samlet belastning - Å montere solcellepanel vurderes ikke for å øke belastningen på området nevneverdig. Panelet monteres på et eksisterende bygg.

§ 11 kostnad belastes tiltakshaver - Lite aktuelt

§ 12 Krav til valg av den mest bærekraftige teknikk
Panelets størrelse vil ikke være ruvende.

Vurdering jamfør Naturmangfoldlovens 8 -12 tilsier i at man kan gi tillatelse.

Nytten av tiltaket er at man slipper å bruke aggregat som gir mye støy. Man kan lade elektriske apparater og etablere lyspunkter innvendig uten at aggregat står og går.

Presedens av saken er liten da det er gitt tilsvarende dispensasjoner før.

Tiltaket er beskjedent og vil være lite synlig og stikke seg lite ut fra hyttas opprinnelige profil.

Det vurderes ikke til at saken vil påvirke verneformålet negativt og man kan tillate å gjøre endringer uten at landskapsvernområdet forringes.

Forvalter innstiller på at tiltaket kan gjennomføres jamfør verneforskriftens bestemmelser.

Arkivsaksnr: 2024/685-21

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 30.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	39/24	06.09.2024

Høringsuttalelse - ny motorferdsellov NOU 2024:10

Forvalters innstilling

Lovtekst til ny motorferdsellov foreslås endret jfr. 6.1

- Politiet (Reinpolitiet) gis tydeligere rolle for kontroll av motorferdsel i Troms – og Finnmark i tillegg til Statens naturoppsyn (SNO). Politi og SNO gis oppdgave å også føre tilsyn med kommunale løypers bestemmelser som rasteforbud, rastestand og fartsgrenser.
- Alle etater som fører motorferdselskontroll bør kunne håndheve hjelpåbudet ved anmeldelser for å ivareta sikkerheten

Verneområdeforvaltningens adgang til å benytte motorferdsel til **gjennomføring av skjøtsels- eller forvaltningsoppgaver som er bestemt av**

- **forvaltningsmyndigheten, jf. § 6 –bør tydeliggjøres i loven i §11.**

Saksopplysninger

Ny motorferdsellov er på høring i NOU 2024:10.

[Høring - NOU 2024: 10 Ny motorferdsellov - regjeringen.no](#)

Lovtekst på s 38, «Kapittel 3 Generelle unntak fra forbudet mot motorferdsel»

Kapittel 9 s 109, ulovlig kjøring i Finnmark, figur s.110.

Vurdering

Forslag om presisering og endring av ordlyd i § 11

I lovforslaget til NOU 10/2024 om ny motorferdsellov står det følgende:

Kapittel 1 innledende bestemmelser

§ 5 Forholdet til enkelte andre lover For områder som er vernet etter naturmangfoldloven kapittel V eller etter naturmangfoldloven § 77, gjelder verneforskriftens regler om motorferdsel i tillegg til loven her.

Kapittel 2 Alminnelige regler om motorferdsel i utmark og vassdrag

§ 7 Forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag I utmark og vassdrag er motorferdsel forbudt, med mindre ferdselen er tillatt etter kapittel 3 til 5, eller etter annen lov.

Kapittel 3 Generelle unntak fra forbudet mot motorferdsel

§ 11 Offentlige oppgaver

Forbudet i § 7 gjelder ikke motorferdsel som er nødvendig

a) for politiet, redningstjenesten, ambulansetjenesten, brann- og redningsvesenet og det statlige naturoppsynet

b) ved lovhjemlet kontroll med at regelverk overholdes

c) ved Forsvarets øvelser og operative virksomhet

d) ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72 og kulturminneloven § 21

Verneforskrift om verneplan for Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras har følgende bestemmelse;

6. Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter

6.2 Bestemmelsen i punkt 6.1 er ikke til hinder for:

a. Motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet eller ambulanse-, politi-, rednings-, brannvern- eller oppsynsvirksomhet, **eller gjennomføring av skjøtels- eller forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten, jf. § 6.**

Forvalters forslag til uttalelse

I lovforslaget står det ikke at forvaltningsoppgaver i verneområdet har direkte hjemmel til motorferdsel, men det kan indirekte tolkes dithen gjennom §§ 5 og 7. Det fremheves derimot at skjøtsel- og oppsynsoppgaver har direkte hjemmel i dag.

Det bør derfor presiseres at forvaltningen i verneområder har direkte hjemmel til motorferdsel for nødvendige forvaltningsoppgaver, slik at det er samsvar mellom verneforskrifter og motorferdselloven på dette punktet. Jamfør dagens praksis.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre forvalter 2069 km², som tilsier 10 mil x 2 mil i areal. Det er en rekke snøskuterløyper i utkant og i verneområdet, samt barmarksløyper, og man har behov for å føre tilsyn med verneverdienes ivaretagelse, langt utenom allfarvei.

Bruk av både ATV, snøskuter og helikopter benyttes skånsomt når det er behov. Dette fordrer at det er behov for bruk av motorkjøretøy ved enkelte forvaltningsoppgaver for området, for å utøve en ressurseffektiv forvaltning. Adgang til motorferdsel bør fremgå ved direkte hjemmel i motorferdselloven.

Nasjonalparkstyrets uttalelse til NOU 10/2024 - Forslag til endring av § 11 i ny lov om motorferdsel i utmark om offentlige oppgaver:

Forbudet i § 7 gjelder ikke motorferdsel som er nødvendig

a) for politiet, redningstjenesten, ambulansetjenesten, brann- og redningsvesenet og det statlige naturoppsynet, skjøtsel- og forvaltningsoppgaver bestemt av vernemyndigheten.

b) ved lovhjemlet kontroll med at regelverk overholdes

c) ved Forsvarets øvelser og operative virksomhet

d) ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72 og kulturminneloven § 21

Bestemmelser om straff

Mange verneområder ivaretar natur som ikke tåler gjentakende forstyrrelser, som ulovlig motorferdsel. For eksempel kalvingsområder for villrein og tamrein, funksjonsområder for trua arter.

I verneområder med motorferdselforbud bør loven tilse at brudd på motorferdselloven medfører total gebyr/bøtesats som er avskrekkende nok innen verneområdet.

Uaktsom kjøring i skredfarlig terreng som hangmarking og bevisste forsøk på unndragning fra kontroll fra SNO og politi etc. bør i de alvorligste sakene kunne straffes med kjøretøybeslag og inndragning av førerkort.

Redningsaksjoner i skredfarlige områder medfører stor risiko for frivillig personell.

I Varangerhalvøya nasjonalpark er det noen åpne kommunale motorferdselsløyper. innen verneområdet med lokalt fastsatte bestemmelser. Bestemmelser som rasteavstand (1), rasteforbud (1) og nedsatte fartsgrenser (2) etc. bør også føres tilsyn med av Statens naturoppsyn (gjelder 1) og politi (gjelder 2), for å sikre en reell virkning jfr. løypenes regler.

Det erfares at flere kjører uten hjelm. Da Statens naturoppsyn fører tilsyn med motorferdselen, bør de i sin portefølge gis oppdrag på å kunne anmelde eller gebyrlegge hjelmløse førere. Allerede er det unødige mange ulykker ved snøskuterkjøring.

Kontroll

I stortingsmelding 19 (2019-2020) preiserer regjeringen en helhetlig politikk for å styrke innsatsen mot miljøkriminalitet og dermed redusere den negative påvirkningen miljøkriminalitet har på klima og miljø. Stortingsmeldingen legger grunnlaget for et langsiktig oppfølgingsarbeid på tvers av ulike sektorer.

«Regjeringen vil – At politiet gjennom samhandling med andre myndigheter skal bidra til at miljøkriminalitet forebygges.»

Ulovlig kjøring med snøskuter er blant de vanligste miljøkriminaliteten vinterstid i Finnmark, og ulovlig ATV kjøring er heller ikke uvanlig sommerstid.

I april 2020 varslet Finnmark politidistrikt at man avvirket politikontorenes snøskutere og ATV-er, slik at man er avhengig av å låne kjøretøy på akutte oppdrag. Løsningen skulle være at man tilkaller reinpolitipatruljene som kan være lokalisert langt borte i andre kommuner.

Årsaken i april 2020 var jfr. politimesteren at utskiftning av ansatte i Finnmark politidistrikt gjør at mange ikke har kunnskap til å bruke utstyret i tjeneste.

Antallet polititjenestemenn i reinpolitipatruljene er også redusert og antall to-mannspatruljer er også redusert siden 2020 i Finnmark. Oppdragsfokus har også endret seg til mer fokus på interne forhold i reindriften, fremfor miljøkriminalitet som ulovlig motorferdsel.

Naturligvis har det gitt færre utmarkskontroller, også i omegn av våre verneområder.

I NOU 5.10.4 med nytt forslag til lov fremkommer at Statens naturoppsyn har ansvar for å føre kontroll med etterlevelsen av sentrale miljølover, inkludert motorferdselloven.

I 5.10.5 kommenteres politiets rolle for kontroll, herunder at «Å føre kontroll med motorferdsel er en viktig oppgave for reinpolitiet, siden motorferdsel kan være forstyrrende for reinen».

Forvalter innstiller på at forventningene til at Politiet til å føre motorferdselskontroller generelt gitt stortingsmelding 19, 2019 - 2020, også klargjøres i lovverket under §49, i tillegg til Statens naturoppsyn. I Finnmark er antall anmeldelser knyttet til ulovlig motorferdsel gått ned fra 84 i 2022 til 46 i 2023.

Det er naturlig å anta at færre reinpolitipatruljer og endret prioritering for motorferdselstilsyn, og avvikling av kjøretøy på politikontorene i Finnmark, har hatt betydning.

I lys av stortingsmelding om Miljøkriminalitet 2019-2020, er ulovlig snøskuterkjøring/ ATV-kjøring vanligst forekommende type miljøkriminalitet i Finnmark. Politiet (Reinpolitiet) bør gis tydeligere rolle på kontroll av motorferdsel i loven, i forbindelse med at de løser sine forøvrigste oppgaver. Noen må se til at regler på åpneløyper, herunder med begrensninger i fart føres tilsyn med. Verneområder med motorferdselsforbud og i randsoner bør gis prioritet.

Arkivsaksnr: 2024/685-26

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 30.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	40/24	06.09.2024

Oppsett av toalett ved Huhtircohkat / Stormheim – Utmarksbygg/ gamle ved Komagdalen

Forvalters innstilling

Saken ettersendes

Saksopplysninger

Vurdering

Arkivsaksnr: 2024/685-25

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 30.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	41/24	06.09.2024

Orienteringssaker styremøte 5 2024 – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Orienteringssaker tas til orientering

Evt. nødvendige omprioriteringer ang. tiltaksprosjekter og avsatte midler til tiltaksprosjekter gjøres på e-post.

Nytt siden styremøte 23 mai 2024

- Protokoll fra styremøte 3 2025 vedlagt
- AU møte 4/2024 – uttalelse til forvaltningsplan fjellrev Norge, Sverige Finland

Tiltak relatert til unge – skoler og ungdom

- 2 ungdommer fra Vadsø ungdomsskole har hatt arbeidsuke sammen med forvalter, arbeidet gikk ut på skjøtseltiltak på startpunktene Komagdalen (klargjøring til grusing av kjørespor), Nattfjelldalen (stabling av material, fix på gapahuk, klargjøring til utbedring av klopp Nattfjelldalen), befaring en dag med nasjonalparkstyre, beising av skutersleder.
- Loke Fjerdingøy har hatt en uke arbeidspraksis sammen med nasjonalparkforvalter. Arbeidsoppgaver var befaring av grustak med NINA en dag, bytte av skilt og skjermer infopunkt Kiberg, riving og bygging av klopp nord for brua for Storelva – sti opp til Nattfjelldalen.
- Pomordagene, fuglekassesnekring for barn og informasjon

Styreleder Birger Knudsen deltok da forvalter hadde ferie

- Kiberg i fest, forespurt om å være tilstede i utstillingen, aktiviteter --) forvalter prioriterte avvikling av ferie, midt i ferien. Må evt. legges i planene for neste år i god tid.

- Vadsø ungdomsskole, Vestre – Jakobselv ungdomsskole – Forvalter møtte 1 pulje (ca 40 stk.) som hadde overnatting ved foten til Nattfjelldalen. Info om nasjonalparken og sporløs ferdsel. Møtte 2 pulje Onsdag ca. 20 stk. og ble med opp til leir.
- Fuglekassensekring, Vuonnamarkanat 31 august, nn kasser snekret, SNO tana bidro sammen med forvalter.

Befaringer, rapporter

- Ekspert fra Norsk institutt for naturforskning v/ Dagmar Hagen har vært på besøk mht. vurdere om grustakene egner seg for naturrestaurering i Persfjorden – syltefjorden landskapsvernområde – se referatsak – egen rapport

Brudd på verneforskriftene

- Status saker ang. brudd på verneforskriftene i sommer, saker til oppfølging ulovlig ATV kjøring ved Svanevatnan

Administrative vedtak – disper gitt av forvalter

- NRK droneflyging – Noiddiidcearru, fangstgjerde og UNESCO status, gjenstår prosess relatert til besøksstrategien, tilbakemelding fra miljødirektoratet
- Disp til motorferdsel saueneæring Komagdalen
- Disp til landing helikopter Komagdalen, laksetelling i september
- Disp til helikopterlanding UIT COAT – flytting værstasjon Ragnarokk, service Hube og hengebrua
-

Status tilaksplan – gjennomgå

- Tiltak slutført fra i fjor:
- Grus utlagt Komagdalveien 70 M3,
- Befaring grustak mht. naturrestaurering
- Fuglekartlegging i Sone A

Infopunkt Kiberg

- Eier av lokalet bestilt og montert internett
- Eier har ordna lys i gangen
- Rutere innkjøpt og montert
- Infoskjerm er klar ref. COAT
- Lyddusj – avventer lyder fra UIT
- Forvalter har byttet skjerm i utstillingen
- Folk savner info om reindrift, kultur (var et viktig punkt i etablering og finansiering), foreslås fulgt opp i samarbeid med reinbeitedistriktet neste år

Økonomirapportering per 1.9.24

- **N1000, drift styret 78 000 kr av 100 000**

-	budsjett	Forbruk 1.9	Rest
Drift nasjonalparken	100 000 kr	88 000	12000
Forvaltningsplan	50 000 kr	0	
Drift styret	350 000 kr	230 000 kr	120000
Tiltaksmidler	11000 000 kr	26312 kr	Ca. 1070 000

Tiltaksmidler 1100 000 kr, status 1.9,24,

	Status	Prioritering	
Besøkstrategi ytre syltevika	Så vidt påbegynt	150 000	
Klopper Storelva, stinfdalen	Påbegynt	60 000	
Gruslegging kjørespor komagdalen	Planlagt, gjennomføres	250 000	
Besøkstelling komagdalen	Gjennomført		
Vedlikeholdsløft gruslegging komagdalen	Planlegges	460 000	
Etablere informasjon vardøya om nparken	Avventer tillatelse fra Vardø kommune, evt. omprioriteres	180 000 (200 000)	
Hengebru årlig service	planlagt	0 (tas 20 000 kr fra annen post)	
Erosjonsutbedring nattfjelldalen	planlaget	0 (tas fra annen post) 10 000 kr	

ST 42/24 Orienteringssaker
RS 19/24 Delegasjonssaker
ST 43/24 Eventuelt

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Arnt Støme
Indressveien1
9960 KIBERG

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/7440-2

Deres ref.

Dato 11.07.2024

Dispensasjon til bruk av ATV, moped og el-sykkel i saudriften 2024 - Komagdalen i Varangerhalvøya nasjonalpark

Vi viser til deres søknad av 29 juni 2024 angående kjøring med ATV og el-sykkel på
definerte kjørespor i sauedriften.

Delegert vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.3 c, gis
personer nevnt i liste under tillatelse til motorferdsel på barmark **med ATV / moped/ el-
sykkel** langs følgende fire eksisterende kjørespor i barmarkssesongen **2023**:

1. Langs eksisterende kjørespor fra **Finnelva vest for Komagelva til "Veis ende"**
(UTM-koordinat på slutt punkt 36 W 397183 7798966).
2. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til Dalajohka**
(UTM-koordinat på slutt punkt 36 W 401063 7798298).
3. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til "Politihytta" / Stømes hytte**
(avstikker fra spor nr. 2, UTM-koordinat på slutt punkt 36 W 402754 7797176).
4. Langs eksisterende kjørespor fra **Komagvær til Slaktefjell**.
(UTM-koordinat på slutt punkt 36 W 404180 7798521).

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Ortofoto 1. Dalajohka – nytt endepunkt for dispensasjonstrase til Dalajoka (grønt punkt), før man kjører ut på myra før elva Dalajohka. Endepunkt flyttet for å spare kjørespor på myr med dårlig bæreevne.

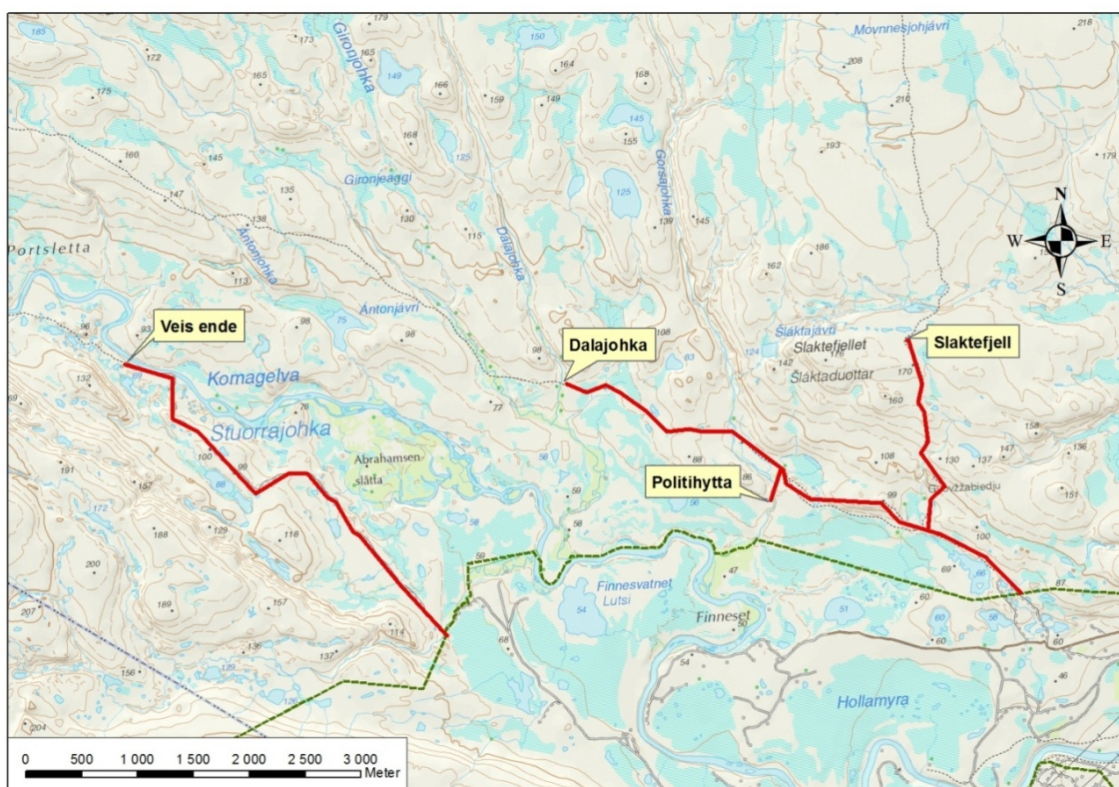
Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

Denne tillatelsen gjelder Arnt-, Dag- og Iris Støme samt Torhild Gjølme, Mia Karine Johansen og Hedda Josefine Gjølme for ATV, moped og el.sykkel Reg. nr **LE 8729, EY 1867**.

Om andre reg.nr for oppgitte kjøretøytyper/ el-sykkel er aktuell må de meldes inn på forhånd på e-post til sftfpost@statsforvalteren.no , vis til sak 2024/7440

- Tillatelse må medbringes under kjøring og fremvises ved kontroll. Tillatelse gjelder inntil to kjøretøy – ved bruk av kjøretøy med annet **registreringsnummer må dette sendes inn før dispensasjonen tas i bruk.**
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og rein i området ikke forstyrres.
- *Tillatelsen gjelder nødvendig person- og godstransport i jordbruksnæring, jamfør beskrivelse i denne saken.*
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og reinflokker i området ikke forstyrres.
- Nasjonalparkstyret kan kreve rapport for å få oversikt over omfanget av kjøringen det enkelte året. Søker må føre rapport på når og hvor det kjøres.

- Ved brudd på vilkårene kan tillatelsen trekkes tilbake. Brudd på vilkårene for tillatelsen kan medføre brudd på vernebestemmelsene og vil i så fall rutinemessig bli vurdert jamfør retningslinjene for brudd på vernebestemmelsene.

Kart over traseer det gis tillatelse. Tillatt kjøretrase til «Dalajohka» er endret jfr. Ortofoto 1 på side 2.

Med hjemmel i verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3 punkt 6.1 og Naturmangfoldlovens §§ 9 og 12 om føre-var hensyn og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder avslås Arnt Stømes m.fl. søknad om motorferdsel på barmark med ATV på rute mellom endepunkt Dalajohka, Komagdalen og Hybia.

Traseen går i et sårbart område for vegetasjon og dyreliv, med kjørespor i myrpartier med svakt bærelag. Kjøresporet har vært i ferd med å gro igjen, men befarer i 2023 tilsier at det er tatt med i bruk igjen. Vi vil undersøke hvem som bruker kjøresporet og i hvilket omfang.

Sanking og tilsyn til fots vurderes som den beste miljøforsvarlige teknikk ved normal situasjon. Det vises til klagesak med endelig vedtak av Miljødirektoratet 6.5.2024.

Klagerett

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Behandling av saken

Søknaden

- Det søkes om dispensasjon for motorisert ferdsel i Varangerhalvøya nasjonalpark langs følgende traseer/kjørespor i Komagdalen.
- • 1. Traktorvei vest Fannelva - Porthytta
- • 2. Traktorvei øst Holmvann - Slaktfjellet
- • 3. Traktorvei øst Holmvann - Politihytta
- • 4. Traktorvei øst Holmvann - Komagdalen - Hybia
- • For alle traseer søkes det om bruk av ATV / moped / el-sykkel

Vedlagt kart med kjøretraseer og skjermdump gps registrering av sau september 2023.

- Kjøring foretas på vegne av saueeierne i Komagdalen av; Arnt Støme, Iris Støme, Dag Støme og av samarbeidende bruk og koordinert med saueier i Skallelv Torhild Gjølme, Mia Karine Johansen og Hedda Josefine Gjølme.

Tilleggsopplysninger :

Det er viktig å kunne kjøre opp til Hybia langs det samme kjøresporet som reindrifta og SNO bruker. Det er feil at dette kjøresporet er i ferd med å gro igjen. Reindrifta har ingen begrensninger i sin kjøring og kjøresporet er derfor mer oppkjørt enn noensinne. Det blir da helt feil å stenge ute oss sauebønder fra denne traséen. Det er ikke vi som har kjørt i myra, eller forstyrret eventuelle fjellrever der oppe.

Behandlingsmåte

Saken er behandlet av Nasjonalparkforvalter på delegert myndighet gitt av Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre i styresak ST26/2024, punkt 2 a). Forvalter delegeres forvaltningsansvar til å treffe vedtak i saker på vegne av styret: 2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a. når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret.

Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt i 2023, og i tillegg er en trase fra Dalajohka til Hybia omsøkt. Avslag på søknad fra Dalajohka – Komagdalen til Hybia ble avslått i 2023. Til grunn for avslaget var det gjennomført befaring $\frac{3}{4}$ del av traseen opp til Hybia. Styret opprettholdt sin vurdering og vedtok i klagevurdering om å flytte endepunkt for trasè som innvilges til Dalajohka, pga. en bæresvak myr i forkant av endepunktet. Saken ble klagebehandlet av Miljødirektoratet i vedtak av 6.5.2024 hvor Miljødirektoratet opprettholdt styrets vedtak om å ikke gi dispensasjon til Hybia på dette grunnlaget.

For øvrig har styret vurdert hva som skal til for å innvilge dispensasjon opp til Hybia i sauenæringssammenheng.

Saken kan behandles av forvalter på delegert myndighet.

Regelverket

Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Bruk av el-sykkel behandles også da det har blitt avklart at el-sykkel vurderes som motorisert kjøretøy i verneområder og må vurderes etter vernebestemmelsenes bestemmelser for motorferdsel.

Verneforskriften

Varangerhalvøya nasjonalpark er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner.

Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

”Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter.”

I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål.

Kjøringen som søkes om, kommer inn under § 3 punkt 6.3 bokstav c, som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

”Bruk av traktor eller annet lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med husdyrhold etter eksisterende kjørespor avmerket i forvaltningsplanen etter § 5.”

Dette er en såkalt «spesifisert tillatelsesbestemmelse», som nasjonalparkstyret *kan* gi tillatelse til. I Miljødirektoratet sin veileder «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter M106-2014» presiseres det at selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert tillatelsesbestemmelse, må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Videre presiseres det at når forskriftene bruker formuleringen *“kan gi tillatelse til”* betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi tillatelse.

Forvaltningsplanen for Varangerhalvøya nasjonalpark er under utarbeidelse, og det er praksis for å innvilge tillatelse til å kjøre på de nevnte traseene, med unntak av til Hybia med ATV. Inntil en forvaltningsplan er vedtatt, legger imidlertid nasjonalparkforvalter tidligere praksis i styret i de omsøkte områdene til grunn for sine innstillinger i denne type saker.

Av praksis søkte Arnt Støme om å kjøre fra Komagvær til Hybiahytta i 2013, og fikk innvilget til Dalajohka, som det er etablert forvaltningspraksis for å innvilge siden. Andre sauebønder har søkt om dispensasjon til Hybiahytta men har jfr. praksis i nasjonalparkstyret fått innvilget til Dalajohka. Dette begrunnes med at man kommer langt inn i verneområdet på delvis gjengrodd kjørespor og økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på fjellrev, som kan ha uønskede effekter på en kritisk truet art. Befarin i 2023 viser at flere partier inkl. på myr er perforert og bæresvake.

I styremøtesak august 2018 tok man stilling til hvilke traseer hvor man kan gi dispensasjon til å benytte ATV på barmark i forbindelse med sauedrift, hvor de innvilgede traseer var omfattet, men ikke til Hybia ved normalsituasjon.

Med datidens beitebruk anså man Hybia for å være helt i utkanten av beiteområdet hvor det kun enkeltår oppholder seg enkelte streifdyr av sau sent på høsten.

Ma fastslo da som føring at : utenom normalsituasjonen i enkeltår kan søkes om dispensasjon til å kjøre et begrenset antall turer på kjørespor via Dalajohka til Hybia. Dette:

- ✓ i unntakstilfeller ved behov for tidlig nedsanking pga. påviste rovdyrskader i august eller
- ✓ ved behov for å transportere opp folk til restsanking i Komagdalen ved observasjoner av sau i oktober,
- ✓ eller i tilfelle behov for å gå fra Hybia gjennom Bjørneskardet og for å drive ned sau ned Skallelvskardet.

Dispensasjon forutsetter samarbeide blant de ulike saueeierne i dalen.

I 2019 uttalte Reinbeitedistrikt 6 seg til tilsvarende gitt tillatelse i 2019, hvor Reinbeitedistriktet oppgir at man ikke ønsker at det gis dispensasjon fra politi hytta til Dalajohka da distriktet i barmarksperioden har rein hele denne tiden i dette området. Uttalelsen ble referert i sak RS 49/19 i nasjonalparkstyremøte 2.9.2019, som tok uttalelsen til orientering.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Påvirkning på naturmiljøet

Det er kjent at kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Kjøring med firehjuling på barmark kan gi skader på planteliv og terreng, som det kan ta lang tid før forsvinner. Dette gjelder spesielt i fuktige områder, og særlig på myrer, langs bekker og langs elver. Begrenset kjøring langs allerede eksisterende kjørespor har imidlertid mindre konsekvenser enn kjøring utenfor eksisterende spor, og vil ikke øke den samlede belastningen nevneverdig. Moped vurderes som mer skånsomt enn ATV pga. lavere marktrykk. Kjørespor til Hybia er i ferd med å gro igjen, en del parti er bæresvake på myr og fast dispensasjon til å

kjøre til utkanten av beiteområdet med ATV vil bidra til å forringe vegetasjon og gi økte forstyrrelser i området.

El-sykkel har mindre marktrykk og setter lite spor og egner seg bedre for denne type bruk.

På bakgrunn av dette mener nasjonalparkforvalter at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet gitt at det kjøres på oppgitt kjørespor, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 («føre-var-prinsippet») til anvendelse slik tillatelsen gis. Omfanget av kjøringen vil komme frem av innlevert rapport for kjøring.

Vurdering av om tillatelse skal gis

Nasjonalparkforvalter vurderer at Støme har et behov for den omsøkte kjøringen med ATV, moped eller el-sykkel i forbindelse med sitt sauehold til traseene man har praksis for å innvilge tillatelse på. Ut i fra vurderingene om at man antar kjøringen er såpass begrenset i omfang at den ikke vil påvirke naturmiljø eller samlet belastning nevneverdig jfr.

Naturmangfoldlovens § 10, mener nasjonalparkforvalter at nødvendig kjøring langs deler av eksisterende kjørespor i forbindelse med person- og godstransport i jordbruksnæring kan tillates.

Søker har rapportert at det ble kjørt 20 - 30 turer på østsiden av dalen og 15 - 20 på vestsiden i 2020. Omfanget av kjøring vurderes basert på rapporten som relativt omfattende og tilstanden på kjøresporene er relevant å følge med på mht. om dispensasjonen medfølgende omfang av kjøring nå bidrar til å forringe verneområdets tilstand og om dispensasjon skal avgrenses til begrenset antall turer per år. Særlig kjøresporet fra Dalajohka til Hybia er det grunn til å hente inn mer kunnskap om hvem som benytter pga. bæresvake partier i myr, og tegn til økt bruk de siste årene.

Bruk av el-sykkel i næringssammenheng a inntil 25 km/t vurderes for å ha begrenset betydning relatert til forsterkning eller forverring av kjørespor og kommer i en annen kategori enn ATV uten støy og kjørespor.

Det er ikke praksis for å gi tillatelse til å kjøre ATV, moped til Hybia. Det er sjelden at det observeres sau så langt oppe i dalen. Det er mulig å gå via veis ende på østsiden av dalen, krysse hengebrua og drive dyra ned til fots ved normalsituasjon. El-sykkel er et nyttig hjelpemiddel i så måte.

Forvalter vurderer at det ikke er aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11).

Så lenge motorferdselen på barmark i dette tilfellet begrenses til nødvendig kjøring med lett kjøretøy i forbindelse med person- og godstransport i jordbruksnæring langs deler av eksisterende kjørespor, og det ikke benyttes flere kjøretøy enn strengt tatt nødvendig, som er oppgitt til to ATV, vurderer nasjonalparkforvalter dette som en [miljøforsvarlig driftsmetode i henhold til naturmangfoldloven § 12](#). Dette gjelder også moped og el-sykkel.

Nasjonalparkstyret følger imidlertid med på tilstanden på eksisterende kjørespor i nasjonalparken. Dersom det oppstår nye kjøreskader, eller gamle kjøreskader forverres, kan det få betydning for behandlingen av fremtidige søknader om barmarkskjøring på kjøresporene for brukergruppene.

Presisering av tillatelsens omfang

Tillatelsen gjelder kun for *nødvendig person- og godstransport i jordbruksnæring*. Landbruks- og matdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning har tolket denne ordlyden (i motorferdselloven § 4 c) til å omfatte:

- ren *uttransport* av materiell inklusive saltsteiner mv.
(dette bør imidlertid gjøres på vinterføre)
- kjøring av materiell og mannskap i forbindelse med *sanking*
(dvs. nedsanking om høsten)
- *gjeting* (i den begrensede betydningen "aktiv flytting av dyrene fra et sted til et annet")

I forbindelse med denne fortolkningen blir det presisert at for *sanking* og *gjeting* kan motorkjøretøy kun nyttes for transport av materiell og mannskap fram til et utgangspunkt for slik aktivitet.

Ordinært *tilsyn* (definert som visuell kontroll av at dyrene er til stede der de skal være og er friske) skal skje hyppig, minst en gang per uke, og defineres av fagmyndighetene ikke som nødvendig kjøring. Dersom dette skulle være tillatt, ville det medført store mengder motorferdsel på barmark.

Siden verneforskriften er strengere enn motorferdselloven, er det følgelig ikke aktuelt å tillate motorferdsel til flere formål innenfor en nasjonalpark enn utenfor. Nasjonalpark-styret tillater derfor ikke kjøring i forbindelse med ordinært *tilsyn*. Det er kun kjøring for *uttransport* av materiell, *sanking* og *gjeting*, etter definisjonene ovenfor, som er tillatt på de angitte traseene i tillatelsen.

Søknad vurderes for å være innenfor rammen for dispensasjonsgjemmelen, dispensasjon vurderes som nødvendig og jamfør tidligere praksis, og med de begrensinger for teknikk og avgrensede traseer som er definert strider ikke vedtaket mot vernebestemmelsenes formål eller vil påmirke verneformålet vesentlig.

Kjøring på trase opp til Hybia med ATV, moped vil kunne påvirke verneformålet vesentlig negativt da kjøresporet her har partier som er bæresvake eller er i ferd med å gro igjen og kjøringen kan også bidra til økte forstyrrelser i området relatert til trua arter i området. Traseen går gjennom flere våte myrpartier som tåler ATV-kjøring dårlig. El-sykel vil være tilstrekkelig. Om andre traseer for el-sykel vurderes som bedre fra Hybia til Dalajohka, kan det meldes inn og sees på særskilt. Aktuell trase kan i såfall befares før sauesanking tar til.

Dersom det er konkrete observasjoner av sau ved Hybia og ovafor i sankeperioden i oktober har søker mulighet til å kontakte nasjonalparkforvalter for å vurdere dispensasjon til enkelttur opp med ATV/ moped for å frakte folk/ hund opp for å sanke ned sauene, som avklart praksis i nasjonalparkstyret, nevnt ovafor i saken.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Vardø kommune
Statens naturoppsyn
Finnmarkseiendommen
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat
Niillas Sara Smuk

Postboks 700	9815	VADSØ
Postboks 292	9951	VARDØ
Postboks 133	9811	VADSØ
Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Karine.Lorange.Ranes@nrk.no
NRK

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/6944-3

Deres ref.

Dato 10.07.2024

Dispensasjon - bruk av drone i Varangerhalvøya nasjonalpark - NRK

Vi viser til møte mellom forvalter og NRK's produksjon for programmet Norges Nasjonalparker, oversendt informasjon om verneområdet med oppfølgende korrespondanse samt deres søknad av 12.06.24 om bruk av drone innen Varangerhalvøya nasjonalpark.

Delegert vedtak

NRK gis dispensasjon fra

Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3, punkt 7.2

og Verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde § 3, punkt 6.3 jamfør Naturmangfoldlovens § 48, til å benytte drone som hjelpemiddel til filming av serien Norges nasjonalparker. Tillatelsen gjelder deler av omsøkt definert rute i begrenset periode inntegnet i kart i søknaden.

Jamfør naturmangfoldlovens §§ 48, 9 og 10, føre-var-hensyn og samlet belastning gis det ikke dispensasjon til å filme kulturminnet - fangstanlegget for villrein ved Noidiidcearru med ledegjerder med hjelp av drone, da besøksstrategien tilsier at området ikke skal markedsføres og effekten av å belyse området i tv-program på nåværende tidspunkt, trolig vil svekke måloppnåelsen av å styre besøket utenom dette sårbare området, samt ankomstsonene som med sårbart dyreliv, og også kalvingsområder for tamrein vårsommeren.

Programmet kan få mange seere, som senere vil komme og besøke området. Derfor fokuseres det på noen områder og andre tones med, ved strategiske valg for hvor bla. drone tillates i områder det matcher med besøksstrategien for nasjonalparken.

Vilkår til tillatelsen til bruk av drone i nasjonalparken

- Tillatelsen for dronebruk omfatter ikke selve fangstgjerdet Noidiidcearru med ledearmen, men gjelder for øvrig langs traseen. Fangstgjerdet ved Noidiidcearru skal ikke løftes frem som hovedattraksjon for området eller serien. Område mellom Komagdalen og Sandfjorddalen med vatn skal heller ikke filmes med drone.
- Inntil 10 flyvninger med drone av 3-5 minutter for hele turen i tidsrommet 22 juli - 02. august 2024
- NRKs folk som skal i området må før de går inn i området må sette seg inn i 1) vernebestemmelsene for Varangerhalvøya nasjonalpark,

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

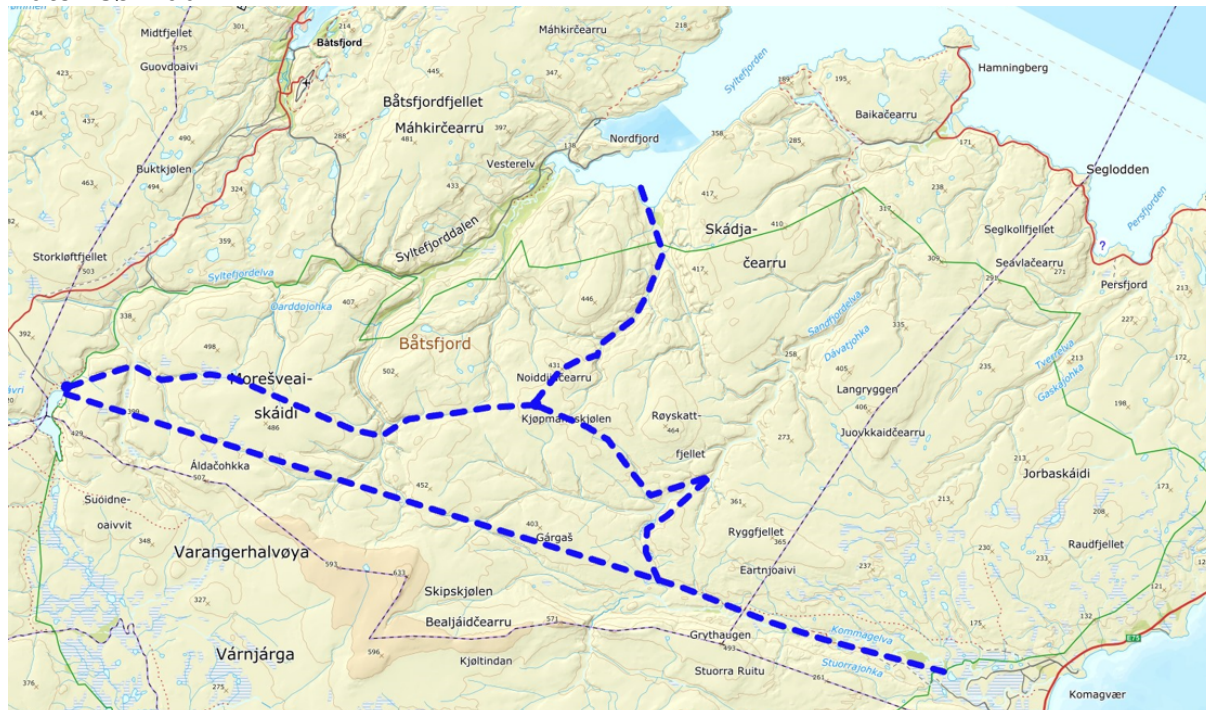

2) denne tillatelsen

3) vedlagt faktaark om fjellrev.

- Områder hvor fugl- eller dyreliv observeres skal dronebruk unngås. Områdene har forekomst av en rekke sårbare arter.
- Droneflygingen skal gjøres slik at man unngår å forstyrre tamrein.
- Det skal ikke benyttes drone i verneområdene i umiddelbar nærhet av andre folk på tur som ikke har med programmet å gjøre uten avklaring med vedkommende.
- Langs ruta kan man, hvis man er heldig møte på fjellreven eller sjeldne rovfugler. Bestemmelsene for å unngå å forstyrre fjellreven – jfr. prioritert art skal følges, og kan gjerne formidles (Faktaark vedlagt).
- Observasjoner av foringsstasjoner, hi eller ynglinger av fjellrev skal kun evt. formidles i samråd med vernemyndigheten, slik at ikke lokalisering ikke avsløres. Hekkeplasser for rovfugler skal ikke formidles via Tv-bilder slik at de kan gjenkjennes.
- Brudd på vilkårene for tillatelsen kan tilsi brudd på vernebestemmelsene. Brudd på vernebestemmelsene følges rutinemessig opp jamfør sanksjonsbestemmelsene for verneområder. Brudd på vilkår kan også medføre at NRK ikke gis tillatelse senere, eller den trekkes tilbake.
- For oppsummering skal kort rapport sendes inn på e-post om når og hvor det ble flydd med drone, med oppsummering av erfaringer av bruken.
- Flyger skal ha godkjennelse fra luftfartsmyndighet til å fly aktuell dronetypen og følge de regler som regulerer virksomheten.
- Pilot for drone skal ha med denne tillatelsen ved flyging, for eventuell kontroll.
- Vernemyndigheten ønsker å se gjennom sluttproduktet før publisering, slik at eventuelle feil eller missoppfatninger blir oppklart og ikke hengende ved serien, eller gis innspill slik at NRK får det beste sluttproduktet.
- Det skal opplyses i rulletekst at det er innhentet tillatelse til bruk av drone fra nasjonalparkstyret, og at turrute er avklart med vernemyndigheten, og reinbeitedistriktet. For øvrig at dronebruk behøver egen tillatelse i mange verneområder i Norge, inkludert Varangerhalvøya nasjonalpark.
- Søker bør vektlegge å få med startpunktene, stier, klopper, gapahuker, bruer og evt. åpne hytter. Disse er sentrale for besøksstrategien som fremhevede start og besøkpunkter.
- Nasjonalparkstyret ønsker gjerne bilder som benyttes, og også videosnutter, særlig mht. klipp som angår råd om best praksis for friluftsliv i området, sporløs ferdsel etc.

Rute i søknad

Kart 1. Tillatt rute for bruk av drone, med unntak av Sandfjorddalen med Sandfjordvatnan og Kjøpmannskjølen/ Noidiidcearru.

I lys av at NRK ønsker å fokusere på sporløs ferdsel - oppfordres det til å belyse

- Formidling av sporløs ferdsel i området, hensyn til sårbare arter og kulturminnenes skjørhet
- Ved Heimdalhytta er det oppført en steinring som kunstig «kulturminne» som skal fjernes, bygging av nye varder er forbudt
- I hekkeperioden for fugl juni til august er fugl spesielt sårbar for å bli skremt av reiret ved kjølig vær evt. i kombinasjon med regn
- Beste besøksperiode til området for tur til fots er fra ca. 1 juli. Før dette kan man møte på store reinflokker med små kalver og forstyrre hekkende fugl i en sårbar fase.

God bålkultur – benytte eksisterende bålplasser om du kan. I Varangerhalvøya nasjonalpark er skånsomt uttak av ved til kaffebålet lov. Særlig langs vassdragene er det eksisterende bålplasser i mange områder. Ta gjerne tørrved langs elvebredden, eller tørrvier, brenn nede i flommålet på elvebredden om du kan. Ikke brenn søpla i bålet, ta den med hjem. Ikke fyr bål opp mot berg/ stein som da vil sprekke.

Om åpne hytter benyttes, formidles god praksis jamfør lokal tradisjon, gi plass til andre ved ledige senger, vedtilgang kan være begrenset gjennom sesongen, bruk skånsomt med ved. Hyttene benyttes 1-2 overnattinger før man går videre, og er ikke tiltenkt lengre opphold av enkeltpersoner. Telt er uansett anbefalt å ta med. Bidra til å gi en skjerv til å dekke hyttas utgifter til ved, om eventuelle oppslag i hytta om dette. Ta med søpla di hjem. Henstilling av telt over lengre tid er ikke god praksis pga. vegetasjon som skal ivaretas og fort skygges ut. På kysten kommer tåka fort og temperaturene svinger mye fra dag til dag, så ta med kart, kompass og gps. Ta med ullundertøy, tykkgenser, lue og votter samt fjellduk.

TV-programmets formidling av verneverdiene og formidling strategisk jamfør føringene i nasjonalparkens besøksstrategi vil øke forståelsen av bakgrunn for vernet og sikre områdets verneverdier på en bærekraftige måte.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Søknaden

NRK jobber med en TV-serie med arb.tittelen «Norges Nasjonalparker». Dette skal bli en dokumentarserie hvor man formidler mangfoldet av natur som finnes i nasjonalparkene. Målet er å gi publikum bedre kunnskap om hvorfor vern er viktig og øke kunnskapen om sporløs og respektfull tilstedeværelse i naturen. Primært vil turene gjennomføres av én mann som filmer selv. På starten av turen og en gang underveis, vil et lite team delta for å hjelpe til med opptakene. I tillegg til vanlig kamera ønskes brukt en liten drone for å ta oversiktsbilder der det er mulig. Man vil med dette søke om tillatelse til å bruke drone under opptak i Varangerhalvøya nasjonalpark for å ta oversiktsbilder som viser landskapstypen. Drone er en forutsetning for å formidle opplevelse og kvaliteter for området man beveger seg i.

Det søkes om dispensasjon for flere alternative ruter med omliggende områder, men med maks antall på 10 flyvninger av 3-5 minutter for hele turen i tidsrommet 22 juli– 02. august 2024. Grunnen til tidsrommet for dispensasjonssøknaden, er å fordele antallet flyvninger over tid for å hensynta omgivelsene. Det blir ikke gjort avansert eller krevende flyvning i nasjonalparken. Dronen er en DJI Mavic 2 Pro eller DJI Mavic 3 Pro. Dette er små og lette droner med minimal støy. De gir et vesentlig tilskudd i formidlingen om nasjonalparkens egenart. Opptakene gjøres av kompetente friluftsfolk som kjenner til at denne type ferdsel ikke skal være forstyrrende for fugler, dyr eller turgåere. NRK har over ti års erfaring med bruk av droner i TV-produksjon. Man har også lang erfaring med bruk av droner i verneområder hvor man må ta spesielle hensyn ut over de vanlige reglene vi ellers forholder oss til.

Man vil ha følge av en arkeolog i 3 dager av turen, hvor historia og kultuminnene formidles i et helhetlig historisk perspektiv.

Behandlingsmåte

Saken er behandlet av Nasjonalparkforvalter på delegert myndighet gitt av Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre i styresak ST26/2024. Forvalter delegeres forvaltningsansvar til å treffe vedtak i saker på vegne av styret:

2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a. når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret, b. når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og c. når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.

Forvalter har drøftet saken med styreleder for nasjonalparkstyret. Saken vurderes jamfør a og c. Besøksstrategien som kapittel i forvaltningsplanen gir føringer for aktivitet i kjernen av

nasjonalparken og strategi for formidling. Del av ruta det innvilges bruk av drone er langs linjehytteruta fra Ordo til Komagdalen startpunkter, som jamfør besøksstrategien tåler noe mer besøk og ikke er like sårbart som forøvrigte deler av kjerneområdene, og kulturminneområdet i særdeleshett.

Tilsvarende dronesøknader har blitt innvilget for korte perioder på delegert myndighet til aktører som skal lage film før hvor;

- område som skal filmes samsvarer med besøksstrategien for nasjonalparken og føringer til områder som kan markedsføres mer
- vurderes om filming øker tiltrekning til deler av området som ikke er ønskelig og svekker ivaretagelsen av verneverdiene på sikt jfr. besøksstrategiens føringer for styring av ferdsel via startpunktene
- aktiviteten kommer ikke i konflikt med naturmangfold eller den mest sårbare tiden for dyreliv med ynglingstid og hekketid,
- aktiviteten forstyrrer ikke tamreinen i den mest sårbare kalvingsperioden hvor kalvene er relativt små og sårbare for forstyrrelser frem til ca.1 juli.
- søknader om å bruke drone, hvor man kan få tilsvarende bilder av landskap utenfor verneområdet henvises til å filme utenfor vernegrensene.
- dispensasjoner innvilges for korte perioder for konkrete prosjekter, som ikke strider mot besøksstrategi og ihensyntar verneverdiene.
- effekten av filmingen vurderes mht. antatt endring og påvirkning av ferdselstrykk til området pga. formidlingen

Vurdering

Naturmangfoldloven og verneforskrifter

Vurderingen er gjort etter verneforskriftene for Varangerhalvøya nasjonalpark, Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde samt Naturmangfoldlovens §§ 8-12 og 48.

Vurdering etter verneforskriften for nasjonalparken og landskapsvernområdet

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga

álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Formålet med opprettelsen av Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet. Området har særegne geologiske formasjoner i steiltstående bergarter, og frodige dalbotner med forekomster av sjeldne plantearter som står i sterk kontrast til de nakne fjellplatåene. Den ville og særpregete næringskysten i nord er typisk for Øst-Finnmark, og står i skarp kontrast til det rolige, geologisk sett millioner av år gamle landskapet innover halvøya.

Landskapsvernområdet skal, sammen med Varangerhalvøya nasjonalpark, bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Bestemmelser for bruk av drone

Ruta omfatter ikke sone A av nasjonalparken.

I Varangerhalvøya Nasjonalpark, er modellflyging med motor forbudt. Drone tilsvarer modellfly og det kreves dispensasjon fra vernebestemmelsene i begge verneområdene. Verneforskriftenes generelle unntaksbestemmelse er opphevet, og de aktuelle verneforskriftene vurderes saken etter Naturmangfoldlovens § 48. Forskrift om verneplan for Varangerhalvøya Nasjonalpark, vedlegg 1 sier bl.a Vernebestemmelsens § 3 om Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter. For øvrig sier retningslinjer gitt av miljødirektoratet at drone ikke kommer inn under lavtflyginspåbudet for luftfartøy (300 m).

Forvaltningsplan er i prosess, men del som angår praksis for tillatelse til bruk av drone er ikke helt i mål. Det er da relevant å se til tidligere praksis i noenlunde tilsvarende saker, noe vi har oppsummert ovenfor.

Besøksstrategien er et kapittel i forvaltningsplan som er vedtatt og sentral, referert under;.

3. Mål

Ut i fra kunnskapsgrunnlaget, og ut i fra ønsker for utviklingen i og rundt verneområdene, har nasjonalparkstyret definert en målsetning for hver av de tre elementene i besøksstrategien:

3.1. Mål for verneverdiene

- *Verneområdene skal bevares som områder med liten grad av tilrettelegging, hvor verneverdiene ikke påvirkes negativt av besøkende.*

3.2. Mål for reiselivet

- *Verneområdene skal tiltrekke seg flere besøkende og skape vekst og positiv utvikling for det lokale næringslivet.*

3.3. Mål for de besøkende

- *De besøkende, både tilreisende og fastboende, skal få gode opplevelser i møte med verneområdene. De gode opplevelsene skal gi mer kunnskap, forståelse og stolthet for verneområdene, og økt innsikt i samisk bruk av naturen.*

Indre deler av Varangerhalvøya

Selv om besøksstrategien ikke må løse akutte forvaltningsutfordringer, taler kunnskapsgrunnlaget likevel for at det er ønskelig å holde antall besøkende i de indre områdene lavt også i fremtiden. I praksis betyr dette at man ikke markedsfører disse områdene, og følgelig ikke merker, skilter eller tilrettelegger på annen måte i de indre delene. Dette er også i tråd med nasjonalparkens formålsparagraf som sier at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ruta omfatter Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde fra Austerelv. Dette området har også droneforbud. Atkomstruta er lite tilgjengelig pga. krevende muligheter for å legge til med båt og er mindre sårbar.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Denne saken er ikke av en slik karakter at den er aktuell etter § 48 bestemmelser om vesentlige samfunnsinteresser eller sikkerhetshensyn.

Naturmangfoldloven § 48 er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av om det skal gis dispensasjon når vilkårene er oppfylt. Selv om det er hjemmel til å gi tillatelse, kan vernemyndigheten si nei om man ikke ønsker tiltaket.

Type aktivitet omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket kan ha betydning. Bruk av drone vil ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og medfører lite støy, og ansees som en mer miljøforsvarlig teknikk enn for eksempel filming fra helikopter, jamfør naturmangfoldloven § 12. I perioden det søkes for er periode for mest ferdsel pga. fellesferie. Ferdselstyper er laksefiskere langs Syltefjordelva, Komagelva, fuglekikkere i randsonen av nasjonalparken og turgåere langs linjehytteruta Ordo – Komagdalen, samt mellom Bjørneskarhytta og Telegrafhytta. Totalbelastningen i området er i dag akseptabel og det eksisterer knapt stitrase mellom de åpne hyttene fra Hubehytta i Komagdalen til Ordo. Det er økende bruk av området. Sommerstid er det 2-3 feltarbeidere i ca. 3 uker i Komagdalen med base i Hubehytta som registrerer vegetasjon og dyreliv. Kulturminneområdene i kjernen av parken er ikke turmål i seg selv i dag.

I forhold til fugleliv vil dronebruk medføre konflikter på grunn av hekketid for mange arter og territoriehevdning blant rovfugl, men dette unngås da vilkår kan fastsettes slik at områder med hekkende fugler ikke filmes med drone. De fleste rovfuglene har nå ungene på vingene. I Varangerhalvøya nasjonalpark kan snøugle forekomme enkeltår. I og med at det er bunnår for smågnagerne er det lite sannsynlig, men evt. selve observasjonsstedet for enkeltfugl bør heller ikke kunne identifiseres via TV - bilder.

Gjennom vilkår til en eventuell dispensasjon kan man minimere forstyrrelser og belastning fra tiltaket, jamfør naturmangfoldloven § 10. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 vurderes til å være tilstrekkelig relatert til bruk av drone langs ruta fra Ordo til Komagvær, evt. Austerelva opp mot linjehyttene på den tiden av året. Imidlertid er det grunn til å være føre-var for ruta som går utenfor dette. Sandfjorddalen og områdene ved Noidiidcearru er områder man ikke ønsker å formidle og løfte frem i besøksstrategien. Noen områder er svært viktig tamreinområder om området oppsøkes for tidlig i sesongen, deler av ruta kan berøre fjellrevhi og hekkeplasser for fåtallige rovfugl og vatn med hekkende sangsvaner.

Ved Noidiidcearru er det et område med mange viktige kulturminner hvor området, basert på gjentagende befaringer vurderes som svært sårbart for økt ferdsel. Særlig fangstgjerdesystemet. Området er lite besøkt, noe som nok bidrar til å ivareta det slik det er.

Økt oppmerksomhet via en promotert Tv-serie, vil kunne øke ferdsel av folk til stedet. Det kan gi slitasje på svært tynn vegetasjon på veg til stedet og kulturminnene i seg selv.

Områder med fjellrevhi og foringsstasjoner bør unngås, ved fastsettelse av vilkår. Fangstanlegget bør ikke promoteres med dronebidler pga. økt attraktivitet.

Området ved Noiididcearru preges av svært lite ferdsel over mange år. Førre var-prinsippet tillegges vekt, jf. naturmangfoldloven § 9 for ruta utenom -linjehytteruta- og ved kulturminnene ved Noididcearru. Droneopptak av området formidlet i TV-serie vil stride mot besøksstrategien for nasjonalparken, og kan svekke målsetningene for styring av besøket til nasjonalparken, som sier at kjerneområdet ikke skal markedsføres, men heller andre områder trekkes frem.

Påvirkning ved støy Ved bruk av drone vil det være noe støy oppi luften som kan høres på bakken. Dette kan være forstyrrende for friluftsliv eller dyreliv, og særlig fugl som hekker i området. Det kan forventes at det sent i august enda er rovfugl i området som er på trekk sørover, eller har området som helårlig tilholdssted og aktøren må ta hensyn for å unngå unødige forstyrrelser. Dette er ivaretatt da dronetypen er liten og støysvak.

Påvirkning på reindriften og tidspunkt

Forvalter har informert NRK om at beste tidspunkt er fra 1 juli og ut sommeren. NRK har oppgitt at de har vært i kontakt med distriktsleder for Reinbeitedistrikt 6 og informert om programmet og plan for flyging. Distriktet har ikke innvendinger. Tidspunkt for filming er gunstig.

Nasjonalparkstyret har sendt søknaden på høring til distriktsstyret, med svarfrist 7 juli, men ikke mottatt innspill til saken angående reindriftens interesser og evt. hensyn.

Reinen kan bli forstyrret av drone. Man legger til grunn at man tar hensyn til reinen og reindriften. Aktør er vant droneyflyger og NRKs mann som skal på tur er svært erfaren og tar de nødvendige hensyn til natur og dyreliv, inkludert tamrein.

Påvirkning på friluftslivet

Selv om det er høysesong vil det være glissent med andre folk i området, foruten langs lakseelvene og ved de åpne hyttene. På denne tiden ses det ikke som naturlig å stille vilkår om at flygingen skal skje utenom helg da det er ferietid og ikke opplagt helgeutfart i de aktuelle områdene. Tidspunkt er gunstig for hekkende fugl og rovfugler.

I de aktuelle områdene er det lite motorisert ferdsel i luften eller søknader på modell/droneyflyging. Bruk av drone avgir mindre støy og er ikke direkte sammenliknbart og beste teknikk. Jamfør naturmangfoldlovens § 10 samlet belastning, er det vektlagt at det er liten annen aktivitet eller gitte dispensasjoner med betydning for verneformålene av drone og helikopter.

Kunnskapen om verneverdiene i områdene vurderes som gode jfr. Naturmangfoldlovens § 9, og førre – var prinsippet er kun aktuelt i områder man ikke ønsker å markedsføre pga. sårbart dyreliv og kulturminner utenom linjehytteruta. Markedsføring med kringkasting av dronebilder kan gi uønskede effekter med økt oppsøking med fare for at toalbelastningen blir for stor jamfør Naturmangfoldlovens § 10.

Naturmangfoldlovens § 11 vurderes som lite aktuell, og § 12 om de beste miljøforsvarlige teknikker vurderes som ivarettatt, gitt at man tar de nødvendige hensyn gitt i vilkår. Det er relevant å vurdere at forstyrrelsene vil være kortvarige, da nødvendig flygetid er kort tid av gangen.

Vurdering om tillatelse kan gis

Da innsendt trase i kart også omfatter tilgrensende landskapsvernområde til nasjonalparken er denne også vurdert.

Hensyn til dyre og fuglelivet er tatt ved å legge denne filmingen til slutten av juli for å unngå eventuelle forstyrrelser av ynglende fugler/dyr. Vilkår i tillatelsen gjør at rovfugl eller hekkende fugler ikke forstyrres av flygingen.

Deler av traseen er viktige for tamreindriften, og flere av områdene er sårbare for forstyrrelser av mennesker i kalvingsperioden for tamrein. Verneforskriften sier at det skal kunne drives reindrift i nasjonalparken. Særlig folk som oppsøker tidlig på våren etter 5 mai til 20 juni kan ha negativ påvirkning ved forstyrrelse på dyreliv og tamrein. Reineierne har hatt mulighet til å uttale seg til saken.

Erfaringsvis oppsøker noen få turister kjerneområdene i tidligste laget fra starten av juni – juli. Økt oppmerksomhet om området via en Tv-serie vil sannsynligvis øke denne andelen besøkende om totalbesøket øker dvs. like før og under hekkeperioden for fugl, og like etter reinkalvingen hvor reinflokkene er svært utsatt for forstyrrelser. Nasjonalparkstyret ønsker i besøksstrategien at det tilrettelegges for korte dagsturer, linjehytteruta synliggjøres noe mer. Fjellområdet er blant de siste nasjonalparker som ikke er preget av merkede stier – DNT merking etc. Det skal kun tilrettelegges for enkelt friulftsliv.

Jamfør besøksstrategien for nasjonalparken, som er et vedtatt kapittel i forvaltningsplanen, sier denne at Indre deler av nasjonalparken er sårbar for mer ferdsel, inkludert områdene ved fangsgjerdet ved Noiddiidcearru. NRK med sin programvert forventes å øke fokus på deler av området som løftes frem i programserien, og eventuell formidling av fangstgjerdet med spektakulære bilder med drone forventes å øke besøket til området. Dette er et område som man ønsker å tone ned av besøksstrategiske hensyn.

Serien vil sannsynligvis bli solgt til forøvrig skandinaviske land og kanskje til andre europeiske tv-kanaler, og få et stort publikum, gitt erfaringer fra tidligere tilsvarende NRK - serier. Tradisjonelle tv-serier og erfaringer av besøkstrykk i etterkant er nødvendigvis ikke sammenliknbart med tidligere år, da man i dag i tillegg får tilleggseffekter via sosiale media, med influenserer på plattformer som Facebook og Instagram som forsterker, gjentar og tydeliggjør effekter av at et område settes fokus på, og øker dets tiltrekningskraft. Dette er mekanismer som verneområdemyndighetene i liten grad rår over. Det er grunn til å være føre – var – og tone ned fokuset på det mest sårbar kulturminneområdet i nasjonalparken, samt atkomstområdene til området hvor det ikke er mål om å øke ferdselen.

Forvalter kommer til at bruk av drone til bruk i Tv-serie slik det er beskrevet i søknaden, hovedsakelig ikke vil påvirke verneformålet eller true vernevediene nevneverdig, og at det kan gis dispensasjon jamfør Naturmangfoldloven § 48. Jamfør naturmangfoldlovens § 9 er det grunn til å være føre var og følge føringene i

besøksstrategien, som har vært nøye vurdert, om å ikke markedsføre kjerneområdene av nasjonalparken, v/bl.a fangsgjerdesystemet, som da omfatter dronebilder. NRK vil kunne formidle historien og kulturminnene akkurat og fangstgjerdets perspektiv som del av historia uten bruk av drone, og uten at plasseringen markedsføres eksakt.

Angående fangstgjerdet tilfredstiller det kravene for UNESCO nominasjon sammen med andre nøye utvalgte områder i Varanger, men det er ikke tatt standpunkt eller gjennomført en endelig avklarende prosess om området innen Nasjonalparken til slutt vil bli med som Verdensarv/ UNESCO område enda, og evt. om ferdselsforbud i så fall vil være aktuelt. Derfor er det ekstra viktig å være føre – var mht. å tillate tiltak som kan svekke de besøksstrategiske grepene for området.

I korrespondansen med NRK i forkant har vi pekt på at et fangstgjerde utenfor nasjonalparken egner seg bedre for formidling (inkl. bruk av drone), jamfør føringer i besøksstrategien for nasjonalparken. Fokus på stedet via en tv-serie gir stor risiko for økt tiltrekning av folk.

Områdets helhetlige historie, natur, klima og mangfoldighet mht. geologi og menneskenes bruk av området frem til i dag, bør fokuseres helhetlig hvor formidling av fangsgjerdet inngår som element i perioden hvor villreinen forsvant på 1500-tallet.

Området er svært sårbart av hensyn til kulturminner, slitasjeproblematikk og omkringliggende områder har glissen vegetasjon, dyreliv og er viktige kalvingsområder for rein.

Det ønskes ikke at NRK vinkler programmet slik at man evt. «blåser opp kjerneområdets attraktivitet», som vil være i strid med besøksstrategien, og potensielt forsake iverksatte strategiske grep i forvaltningen av området ved å styre besøket via strategiske ruter og punkt.

Med hilsen

Geir Østereng
Nasjonalparkforvalter

For
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statens naturoppsyn
Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat
Niillas Sara Smuk

Postboks 700	9815	VADSØ
Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

UIT COAT v/ Jan Erik Knutsen

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/7549-2 432.3

Deres ref.

Dato 24.08.2024

Dispensasjon til landing med helikopter i Varangerhalvøya nasjonalpark - UIT COAT - Hengebrua, Hubehytta og Ragnarokk 2024

Det vises til Arktisk universitet v/ COAT prosjektet om dispensasjon for å lande med helikopter i Varangerhalvøya nasjonalpark datert 09.07.2024.

Delegert vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis tillatelse til en landing ved Hengebrua, Hubehytta og Ragnarokkhytta (totalt 12 landinger) som ligger innen Varangerhalvøya nasjonalpark.

Tillatelsen gjelder i perioden 25. august til og med 15 desember 2024.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelse til nødvendig bruk av helikopter skal være innhentet fra Vardø kommune og Båtsfjord kommune.
- Søker er ansvarlig for å informere helikopterpiloten om vilkårene i landingstillatelsen om flyvning, landingssteder og kopi skal leveres pilot.
- Det tillates – 1 – landing hver på de tre angitte stedene i kart.
- Flygning til og fra landingsstedet skal foregå i en høyde på **minimum 300 meter over bakken**.
- Flygning og landing over og i umiddelbar nærhet av reinflokker skal unngås.
- Flygningen/landingen skal, før den finner sted, avklares med reinbeitedistrikt 6/5D. Kontaktperson for distriktet er distriktsleder Aslak Niilas Smuk tlf. 45 06 77 14 eller nestleder John Arne Neshavn tlf. 99 10 50 08.
- Nasjonalparkforvalter (41470437) og Statens naturoppsyn Vadsø skal informeres på forhånd per sms, om når flyvingen skal skje.
- Dette brevet skal medbringes i felt i tilfelle kontroll.

Nasjonalpark
Naturreservat
Landskapsvernområde

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci
Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat
Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

- Etter endt feltarbeid skal det sendes inn en kort rapport om antall landinger på angitt sted til sfttpost@statsforvalteren.no om antall landinger og dato på angitt sted. Vis til sak 2024/7549

Kart 1 : 3 landingssteder merket med rød prikk.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningsloven §32.

Søknad og bakgrunn

Varangerhalvøya nasjonalparkstyret har tidligere innvilget tillatelse til COAT-prosjektet for utplassering av 3 små værstasjoner ved annen infrastruktur i nasjonalparken i Komagdalen. Det ble gitt dispensasjon til å fly inn utstyret høsten 2021 av arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret ved etablering av værstasjonene.

Det er nå søkt om å fly til hver lokalitet i perioden september - oktober. Slik vi forstår søknaden er behovet en landing på hvert sted.

Det har vært innvilget tillatelse til å bruke snøskuter for å se til værstasjonene i vinter. Så vidt vi forstår lot deg seg ikke gjennomføre i vinter, og en stasjon skal flyttes noe, og det må gjøres på barmark. Service på de andre kan også tas samtidig.

Behandlingsmåte

Saken behandles på delegert myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre av forvalter, da arbeidsutvalget for styret behandlet tilsvarende sak DS 4 høsten 2021. Nasjonalparkstyret har delegert forvalter myndighet til å fatte vedtak på vegne av styret i kurante saker hvor prinsipper for behandlingen tidligere er gitt ved avgjørelse i styremøte. Prinsipper for tidligere tillatelser ble drøftet i styremøte 23 mai 2022.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og vesentlig urørt naturområde, som er tilnærmet fritt for tekniske inngrep og sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dvergås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Verneforskriftens bestemmelser

Motorferdsel i nasjonalparken er i forbudt, jmfør § 3 punkt 6.1 i vernebestemmelsene. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, videre åpnes det i § 3 punkt 6.3 for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål, men det åpnes ikke for den omsøkte motorferdselen med helikopter i forskningssammenheng. Prosjektet er gitt dispensasjon til å benytte snøskuter til de samme lokalitetene til samme formål.

Naturmangfoldloven og krav til kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldloven (heretter NML) trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jmfør § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jmfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter NML § 11, jmfør § 7, er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter NML § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av mangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet

Hjemmel for dispensasjon jamfør naturmangfoldlovens unntaksparagraf Nml § 48

Forvaltningsmyndigheten kan etter § 48 i NML gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Vurdering av saken

Varangerhalvøya nasjonalpark ble fastsatt ved kongelig resolusjon den 8. desember 2006. Fredningen innebærer et generelt motorferdselsforbud på land og vann, og i lufta under 300 meter, som gjelder i tillegg til motorferdselsloven.

Det er ikke åpnet for at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til motorferdsel formålet jamfør verneforskriften. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen for verneforskrifter i NML § 48. Skal det kunne gis en dispensasjon fra verneforskriften etter denne bestemmelsen er det krav om at to vilkår skal oppfylles. *Det omsøkte tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig og tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.* Dette gjør at dispensasjon kun kan gis i de tilfeller der det omsøkte tiltaket vurderes til å ha en begrenset virkning på verneverdiene.

Storparten av Varangerhalvøya er skogløs og preget av lynchhei, myrer og blokkmark. Plantelivet er allikevel særpreget fordi området er møtested for mange arktiske, østlige og sørlige arter. Mange arter er her på grensen av sitt utbredelsesområde. I de høyereliggende områdene er det meget karrig og sparsomt med vegetasjon, men det er her i det aller karrigste at man har størst sjanse for å observere Norges mest utrydningstruede pattedyr – fjellreven. Fjellreven på Varangerhalvøya er den eneste kystnære bestanden på fastlands-Norge. Sårbare rovfugler forekommer også i høyfjellsområdene på Varangerhalvøya. I umiddelbar nærhet av de omsøkte langdingsplassene er det ikke registrert spesielle trua arter, men stedene er innen funksjonsområdene for flere.

Forvalter anser kunnskapsgrunnlaget om de berørte økosystemene, jamfør NML § 8, for å være godt. Kunnskap er innhentet fra naturbase og artskart, og erfaringer med annen flyging i området. Naturmangfoldlovens § 9 Føre -var-hensyn er lite aktuell da konsekvensene av flygingen innenfor gitte vilkår er kjent. Perioden for landing er utenfor hekketid og reinkalvingstid. Naturmangfoldlovens § 10 med summen av alle påvirkninger tilsier at flygingen kommer i tillegg til allerede tillatt flyging. Statens naturoppsyn benytter helikopter ved fjellrevarbeidet et par ganger per sommer, forvaltningen har ikke flyginger inneværende år i området ved vær stasjonene, men reindriften flyr lavt i området i forbindelse med reinsamling. Nasjonalparkforvaltningen skal fly ut grus ca 1,5 km fra startpunkt-parkeringen i Komagdalen i september.

Det legges til grunn at UIT COAT ikke planlegger flyging i helger hvor det er mest friluftslivsutøvere i området, eller flyging som kommer i veien for reindriften i området mht. reindriving for samling, slakt og merking. Summen av påvirkning vurderes således ikke for stor. Jamfør Naturmangfoldlovens § 11 ansees denne som lite aktuell. Jamfør

Naturmangfoldlovens § 12 vurderes bruk av helikopter som den aktuelle miljøforsvarlig teknikk i år da stasjonen ved Ragnarokk skal justeres noen titalls meter, og det vil være praktisk å sjekke de to andre samtidig.

Styret har gitt sin tilslutning til prosjektet som også vil bidra til å overvåke tilstanden til de ulike artene mht. forventede klimaendringer. Dataene som hentes inn vil være relevante for å vurdere aktuelle forvaltningstiltak for å ivareta naturmangfoldet om det skulle bli nødvendig på lang sikt.

Den omsøkte flygningen vil være en kortvarig forstyrrelse. Selv om forstyrrelsen er kortvarig vet vi at helikopterflyging vil medføre en god del støy, noe som kan virke forstyrrende på dyre- og fuglelivet. I juli pågår fortsatt hekking av bakkehekkende fugl, og flyging i september/ oktober er mer ideelt enn i juli.

Støy av helikopter vil også påvirke friluftslivet i området. Besøkende forventer gjerne fred og ro innen kjernen av nasjonalparken. Det er flest friluftslivsutøvere i midten og slutten av juli, første uka i rypejakta, elgjakta og helger forøvrig. Det er utstrakt laksefiske langs elva fra slutten av juni og inn i august. Flyging er lagt utenfor laksefiskesesongen.

I henhold til påvirkning ved støy og visuelt for friluftslivet i nasjonalparken er bruk av snøskuter en bedre metode vinterstid.

Flyging og landing med helikopter kan være upopulært i forbindelse med elgjakt/småviltjakt i villmarkspregede områder, og kan også ved å støkke ut dyr ved landing påvirke jaktens gang. Elgjakten pågår fra 25 september til og med 1 november.

Vi kan ikke se at en landing på det omsøkte stedene kommer i konflikt med trua og/eller sårbare arter. Flygingen til de aktuelle lokalitetene til dette formålet og i denne perioden vurderes ikke for å stride mot formålet med vernet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Behovet for å fly er knyttet til justering av en lokalitet og service på de to forøvrige – og er således ikke et rutineoppdrag, slik det årlige tilsynet med værstasjonene opprinnelig er planlagt.

Forøvrig vises til at det gis dispensasjon til å ta seg til hver sender vinterstid på snøskuter. Det legges til grunn at helikopter ikke blir fast transportmiddel for denne årlige rutinemessige jobben, og saken er behandlet jamfør disse forutsetningene. Den motoriserte ferdselen i nasjonalparken skal være på et minimum.

Det legges til grunn at prosjektet vil koordinere flygingen best mulig, slik at behovet for flyging i området begrenses til minst mulig. Det er stilt vilkår til at reindriften kontaktes på forhånd.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

UIT COAT v/ Rolf Ims

Båtsfjord kommune

Vardø kommune

Finnmarkseiendommen

Várjjatnjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat

Niillas Sara Smuk

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Statens naturoppsyn

Hildberggt. 18 9990 BÅTSFJORD

Postboks 292 9951 VARDØ

Postboks 133 9811 VADSØ

Rasengveien 9840 VARANGERBOTN

2

Postboks 700 9815 VADSØ

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Naturtjenester AS

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/8223-3 432.3

Deres ref.

Dato 24.08.2024

Dispensasjon til å lande med helikopter øverst i Komagelva 2024 - ved drivtelling av laks i Komagelva - Naturtjenester AS (2) - rettet vedtak

Det vises til deres søknad om landingstillatelse av 01.08.2024 innen Varangerhalvøya Nasjonalpark, vår dispensasjon 24.08.2024 hvor datoer for virkning for tillatelsen gikk tilbake i tid, vi beklager dette. Dette vedtaket erstatter dette.

Behandlingsmåte

Saken er behandlet av Nasjonalparkforvalter på delegert myndighet gitt av Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre i styresak ST13/2016.

I dette tilfellet er det etablert forvaltningspraksis fra Nasjonalparkstyret fra 2012, og årlig frem til idag.

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis Naturtjenester AS tillatelse til en landing med helikopter i Varangerhalvøya nasjonalpark øverst i Komagelva ved Bjørneskaret.

Tillatelsen gjelder i september 2024.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelse til nødvendig bruk av helikopter skal være innhentet fra Båtsfjord kommune.
- Søker er ansvarlig for å informere helikopterpiloten om vilkårene i landingstillatelsen om flyvehøyde, landingssteder og kopi skal leveres pilot.
- Ved flyging skal man ta hensyn til de større vierkjerrområdene og lande i god avstand fra disse, slik at elg ikke forstyrres unødig.
- Flygning til og fra landingsstedet skal foregå i en høyde på minimum 300 meter over bakken.

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci

Naturreservat

Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

- Flygning og landing over og i umiddelbar nærhet av reinflokker skal unngås.
- Flygningen/landingen skal, før den finner sted, avklares med reinbeitedistrikt 6/5D. Kontaktperson for distriktet er distriktsleder Aslak Niilas Smuk tlf. 45 06 77 14, eller Johna Arne Neshavn (99 10 50 08)
- Nasjonalparkforvalter (41470437) og Statens naturoppsyn lokalt ved Hans Ivar Hortman (98041906) og Christer Mikalsen (95038207) skal informeres på forhånd per sms, om når flyvingen skal skje.
- Dette brevet skal medbringes i felt i tilfelle kontroll.
- Etter endt feltarbeid skal det sendes inn en kort rapport om antall landinger og dato.
- Rapport fra undersøkelsene sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyret for økt kunnskap om fiskebestandene i verneområdet innen 2024.

Kart 1 : Landingssted på nedsiden av Bjørneskaret «Landing 1 er aktuelt i dette tilfellet».

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyret, jf. forvaltningsloven § 32.

Søknaden

Søknaden omfatter en landing øverst i Komagelva nedenfor Bjørnskaret. Jfr kart. Landing 1 - i september.

Søker oppgir at bruk av helikopter være å foretrekke framfor bruk av landgående motorisert kjøretøy av miljøhensyn. Man ønsker å samarbeide med allerede planlagte flyginger/aktivitet for å minske trafikken på i nasjonalparken.

Flygning knyttes til prosjektet "Overvåkning av Nasjonale Laksevassdrag" (september) som er finansiert av Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Prosjektet skal på en systematisk måte samle inn data fra elva som er nødvendig for fremtidig forvaltning og overvåking av laksebestandene ved bruk av gytebestandsmål som forvaltningsverktøy. Prosjektet er initiert av Naturtjenester og har vært gjennomført etter samme metodikk siden 2002 og er nå den lengste serie med overvåkingsdata med drivtelling som metode. Den delen av prosjektet som omfattes av denne søknaden vil bestå av gytetelling av laks, sjørøye og sjørret, der dykking / snorkling benyttes som metodikk. Dette medfører en del tungt utstyr som skal fraktes. Feltarbeidet i Komagelva vil skje i samarbeid med Komagelv JFF.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og vesentlig urørt naturområde, som er tilnærmet fritt for tekniske inngrep og sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

I sone A er det avgrenset et særlig viktig myr- og våtmarksområde med stor vitenskapelig betydning som referanseområde og med egenart i form av mange småvann og myrdammer. Området gir leveområder for en rik og variert fauna av våtmarksfugl, også trua arter. Området er svært viktig for sædgås og dverggås.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Motorferdsel i nasjonalparken er i forbudt, jmfør § 3 punkt 6.1 i vernebestemmelsene. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, videre åpnes det i § 3 punkt 6.3 for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål, men unntakene åpner ikke for den omsøkte motorferdselen med helikopter.

Saken må vurderes jmfør Naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsmyndigheten kan etter § 48 i NML gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Naturmangfoldloven (heretter NML) trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jmfør § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jmfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter NML § 11, jmfør § 7, er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter NML § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av mangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering av saken

Varangerhalvøya nasjonalpark ble fastsatt ved kongelig resolusjon den 8. desember 2006. Fredningen innebærer et generelt motorferdselsforbud på land og vann, og i lufta under 300 meter, som gjelder i tillegg til motorferdselsloven.

Det er ikke åpnet for at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til motorferdsel for forvaltningsoppgaver som ikke er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i NML § 48.

Skal det kunne gis en dispensasjon fra verneforskriften etter denne bestemmelsen er det krav om at to vilkår skal oppfylles. Det omsøkte tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig og tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål. Dette gjør at dispensasjon kun kan gis i de tilfeller der det omsøkte tiltaket vurderes til å ha en begrenset virkning på verneverdiene.

Nasjonalparken ble opprettet fordi den er den mest arktisk pregete delen av Fastlands-Norge, har unike verdier i forhold til landskapsformer, kvartærgeologi, plante og dyreliv og samiske kulturminner.

Storparten av Varangerhalvøya er skogløs og preget av lynchhei, myrer og blokkmark. Plantelivet er allikevel særpreget fordi området er møtested for mange arktiske, østlige og sørlige arter. Mange arter er her på grensen av sitt utbredelsesområde. I de høyereliggende områdene er det meget karrig og sparsomt med vegetasjon, men det er her i det aller karrigste at man har størst sjanse for å observere Norges mest utrydningstruede pattedyr – fjellreven. Fjellreven på Varangerhalvøya er den eneste kystnære bestanden i Fastlands-Norge.

VI anser kunnskapsgrunnlaget om de berørte økosystemene, jamfør NML § 8, for å være godt. Kunnskap er innhentet fra naturbase og artskart, og erfaringer fra tiltaket er kjent fra før. Aktøren har flere ganger samkjørt transportbehovet med andre aktører som skal fly helikopter.

Formålet med flygingen er å frakte inn en del tungt utstyr og mannskap. Disse undersøkelsene vet vi, jamfør NML § 8, er viktige for forvaltning av anadrom laksefisk. De gir et bilde på dagens situasjon i de enkelte vassdragene. Tellingene over flere år gir også en pekepinn på hvordan laksefiskbestandene i vassdraget endrer/utvikler seg over tid, og dette legger igjen grunnlaget for nåværende og fremtidig forvaltning av bestandene.

Omsøkt landingssted ansees som lite problematisk så lenge flyging skjer langs vassdraget og på en høyde i lufta over 300 m mellom punktene.

Den omsøkte flygningen vil være en kortvarig forstyrrelse. Selv om forstyrrelsen er kortvarig vet vi at helikopterflyging vil medføre en god del støy, noe som kan virke forstyrrende på dyre- og fuglelivet. Støy av helikopter vil også påvirke friluftslivet i området. Besøkende forventer gjerne fred og ro innen det verna området. Det er derfor viktig at forvaltningsmyndigheten begrenser antall landinger mest mulig. Flyging og landing med helikopter kan være upopulært i forbindelse med pågående rypejakt, elgjakt i villmarkspregede områder, og kan også ved å støkke ut dyr og fugler ved landing påvirke jaktens gang.

Fjellrev er en kritisk truet art som lever inne i nasjonalparken, og man må ta ekstra hensyn til denne ved gjennomføring av ulike tiltak. Det omsøkte landingsstedene vil ikke komme i konflikt med aktive hilokaliteter for fjellrev. Det er også såpass sent på sesongen at kortvarige forstyrrelser ikke vil være kritisk for overlevelsen av dyre- og fugleunger. Vi kan ikke se at en landing på det omsøkte stedet kommer i konflikt med trua og/eller sårbare arter. Førre-var-prinsippet i NML § 9 er videre ivarettatt.

Samling av tamreinen i området gjøres gjerne med helikopter i 2-3 helga i september, og i oktober og tiltakshaver må kontakte rindriften på forhånd for å unngå at tidspunkt for flyging kommer i konflikt med deres aktiviteter.

Landing og flyging vurderes ikke for å stride mot vernevedtakets formål eller for å forringe verneverdiene nevneverdig, og søknaden innvilges jamfør praksis hos Varangerhalvøya nasjonalparkstyre jamfør Naturmangfoldlovens § 48.

Vi anbefaler at tidspunkt for flyging samkjøres med eventuelle andre aktørers flyging i området, om mulig.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

From: Dagmar Hagen[Dagmar.Hagen@nina.no]
Sent: 04.07.2024 15:20:43
To: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Cc: Signe Nybø[signe.nybo@nina.no]
Subject: Oversendelse NINA Notat fra Varangerhalvøya
Hei,

Vedlagt er endelig versjon av NINA Notat 567 om mulige restaureringstiltak i Persfjorden-Syltefjorden LVO. Takker for oppdraget og den fabelaktige befaringsa vi hadde forrige uke.

Hilsen
Dagmar

Dagmar Hagen
Seniorforsker, Dr.Scient

Norsk institutt for naturforskning - NINA
Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim
Besøks/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7047 Trondheim
Telefon sentralbord: 73 80 14 00 • Telefon direkte: 99264856 • www.nina.no

Vurdering av mulighet for restaurering av tre grustak i Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde og anbefaling om metoder

Dagmar Hagen

Trondheim, 04.07.2024

UPUBLISERT

TILGJENGELIGHET
Åpen

PROSJEKTLEDER
Dagmar Hagen

ANSVARLIG FORSKNINGSSJEF
Signe Nybø

OPPDRAGSGIVER(E)/BIDRAGSYTER(E)
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER/BIDRAGSYTER
Geir Østereng

Innhold

1	Bakgrunn	3
2	Restaurering av naturinngrep	4
3	Beskrivelse og vurdering av mulighet for restaurering av tre grustak	5
3.1	Grustak ved Store Frøkenholla, Persfjorden	5
3.1.1	Områdebeskrivelse	5
3.1.2	Målsetting.....	6
3.1.3	Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak.....	7
3.2	Charlottenberg ved Storflogdalen.....	8
3.2.1	Områdebeskrivelse	8
3.2.2	Målsetting.....	11
3.2.3	Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak.....	11
3.3	Sandfjorddalen.....	11
3.3.1	Områdebeskrivelse	11
3.3.2	Målsetting.....	13
3.3.3	Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak.....	13
3.4	Oppsummering	15
4	Litteratur	17

1 Bakgrunn

Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde ligger i Vardø og Båtsfjord kommuner i Finnmark. Landskapsvernområdet ligger som ei sone mellom Fylkesveg 8100 og havet i øst og Varangerhalvøya nasjonalpark i vest. Formålet med vernet er «å ta vare på et egenartet og arktisk preget natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfold som kjennetegner landskapet» (REF). Særegen geologi, frodige dalen med sjeldne plantearter, kulturminner og samisk kultur og næringsutøvelse inngår i beskrivelsen av verneformålet. Spor av tidligere og nåværende bruk er godt synlig og Fylkesveg 8100 passerer gjennom området på langs.

Innenfor verneområdet er det også en del tekniske inngrep som forringer natur- og kulturminneverdiene. Dette omfatter mellom annet tre større grustak: et ved Store Frøkenholla i Persfjorden, et ved Charlottenberg nær Storflogdalen og et i Sandfjorddalen vest for Hamningberg.

Nasjonalparkforvalter i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre tok kontakt med Norsk institutt for naturforvaltning (NINA) for å få en ekspertvurdering av mulighetene for å restaurere de tre grustakene og også en beskrivelse av hvilke metoder som i så fall er aktuelle. Denne vurderingen kan brukes som grunnlag for å søke tilskudd til restaureringstiltak dersom nasjonalparkstyret ønsket det.

Seniorforsker Dagmar Hagen fra NINA er restaureringsøkolog og befarte de tre grustakene 26. juni 2024 sammen med nasjonalparkforvalter Geir Østereng. Dette notatet er sammenstilt på grunnlag av denne befaringen og supplert med erfaringer fra andre relevante restaureringsprosjekter.

2 Restaurering av naturinngrep

Naturrestaurering kan defineres på ulike måter, men i Naturavtalen legges IPBES sin definisjon til grunn og den fokuserer på at restaurering er aktive tiltak i økosystemer som er forringet eller ødelagt og med mål om sikre biologisk mangfold, forbedre økologisk tilstand og naturen sin evne til å levere økosystemtjenester (IPBES 2018, UNEP & FAO 2020). Fjerning av tekniske inngrep med mål om å forbedre tilstand i verneområdet kan betegnes som naturrestaurering.

De tre grustakene er tekniske inngrep i verneområdet og representerer en negativ påvirkning av verneverdiene. Grustakene kan ha negative effekter på det fysiske landskapet (geologi og landskapselementer), økologi og biologisk mangfold, samt at de kan påvirke ferdsel og aktivitet som kan ha betydning for bevaring av verdier i andre deler av verneområdene på Varangerhalvøya.

Restaurert natur blir aldri urørt natur, men kan forbedre tilstand i forhold til målet med tiltaket. I alle restaureringsprosjekter er det viktig å formulere en tydelig målsetting som er realistisk og der det i ettertid er mulig å evaluere effekten av tiltaket. Omfang av tiltak må sees i forhold til hva som er mulig å oppnå, slik at forholdet mellom ressursbruk og økologisk/estetisk effekt er rimelig. I Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde er noen forhold spesielt relevante for denne vurderingen: (i) Området har store verneverdier som skal bevares i hht et verneformål. (ii) Det er en rekke tekniske inngrep i verneområdet i tillegg til grustakene, inkludert veger, kraftlinjer, hytter og parkeringsfasiliteter. (iii) Naturlig gjenvekst går svært sakte under de klimatiske og økologiske forholdene og selv om restaureringstiltakene tilrettelegger for naturlig gjenvekst til det ta lang tid å få ny vegetasjon. Det er spesielt viktig å ta vare på eksisterende vegetasjon og unngå nye inngrep i urørte områder i forbindelse med utbedring. (iv) Enkle tiltak kan ha betydelig estetisk effekt og kan gjøre det enklere å styre uønsket bruk bort fra områdene.

3 Beskrivelse og vurdering av mulighet for restaurering av tre grustak

3.1 Grustak ved Store Frøkenholla, Persfjorden

3.1.1 Områdebeskrivelse

Grustaket ligger langs Fylkesveg 8100 og det har vært ulike aktivitet i og rundt selve grustaket over lang tid (Figur 1 og 2). I bakkant av grustaket ligger ei våtmark dominert av moser og omkransa av et belte med grasvegetasjon. Ryggene rundt grustaket er dominert av rik hei med reinrose og krekling (Figur 3).

Det kan se ut som området er påvirket i tre etapper. I ytterkanten av inngrepet er det gamle spor etter graving og masseflytting og her er det stort sett god etablering av ny, grasdominert vegetasjon. I sørlige deler av grustaket er inngrepene i ferd med å gro igjen med krekling og noe gras. I de nyeste og sentrale delene av grustaket er terrenget sterkt endret og er så å si helt uten vegetasjon, med unntak av litt nyetablering i et fuktig søkk i bunnen av inngrepet. Det ligger et stort deponi av grov stein inne i området som tydeligvis er sortert ut i forbindelse med uttak av sand og grus.

Slik inngrepet ligger i dag er spesielt de nyeste delene godt synlig fra vegen, spesielt deponiet med stein som stikker opp over omkringliggende terreng. Kantene av selve grusuttaket skjærer inn i reinroseheia og her er det fare for noe utrasing. Det går et kjørespor inn langs området på vestsida som fortsetter ned mot fjorden. Området er trolig minimalt brukt til parkering, mens det rett på andre sida av hovedvegen ligger et gammelt og flatt riggområde som er lett tilgjengelig og en del brukt til parkering og bobiler.

Figur 1. Kartet viser plasseringen av grustaket i Persfjorden og satellittbildet angir hvordan det ligger nord for vegen og omgitt av våtmark og reinrosehei. Kart og bilde lastet ned fra Norges-kart.no

Figur 2. Grustaket i Persfjorden langs Fylkesveg 8100.

Figur 3. Området vest for grustaket er dominert av reinrosehei.

3.1.2 Målsetting

Målet med å gjøre restaureringstiltak her kan begrunnes ut fra estetiske, økologiske og forvaltningsmessige hensyn. Tiltak bør ha som mål å redusere synligheten av grustaket og dermed støtte formålet om bevaring av det arktiske landskapet. I tillegg bør tiltakene legge til rette for gjenvekst av lokale arter og på sikt gi vegetasjon som henger naturlig sammen med

omgivelsene. Dessuten bør ikke tiltaket fremme bruken av området til parkering eller camping som kan være en trussel mot verneformålet.

3.1.3 Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak

Det er mulig å gjøre aktive tiltak for å redusere synligheten av grustaket. Omfanget av tiltak må være i samsvar med hva som faktisk er mulig å oppnå på kort og lang sikt. Fullstendig omforming av terrenget i hele inngrepsområdet vil framstå som et stort nytt inngrep og et uforholdsmessig tiltak gitt de andre inngrepene i nærområdet og områdets historie og bruk. Det er litt uklart hva som er historien og alderen på de eldste aktivitetene her, men disse eldste inngrepene har i dag et solid, grasdominert vegetasjonsdekke og glir godt inn i landskapet (Figur 4). Tilsvarende bør det ikke gjøre ny graving eller landskapsforming i de vestre delene av grustaket, ettersom terrengformen henger godt sammen med omgivelsene (selv om det er noe nedsenket) og det er antydning til ny vegetasjon (Figur 4).

Figur 4. Nord og øst for grustaket er det gamle inngrep som delvis er i ferd med å vokse til og der terrenget glir inn i omgivelsene. Bildet til venstre viser en godt vegetert voll i bakkant av grusuttaket. Bildet til høyre viser hvordan ytterkanten av grustaket glir inn i terrenget og det er noe spredt etablering av ny vegetasjon.

Det mest aktuelle vil være å fokusere innsatsen på de nyeste og mest iøynefallende delene av anlegget, dvs deponiet, den nedsenka bunnen og overgangen mot reinroseheia i sør (Figur 5).

- Bruke deponiet som ressurs for å fylle igjen deponiet mot vest og i bunnen. Legg vekt på god tilpasning til omkringliggende terreng.
- Begynnende vegetasjonsdekke og jord i bunnen av grustaket skaves og legges til side mens deponiet fylles. Deretter legges det på igjen, slik at det blir grunnlag for nytt vegetasjonsdekke.
- Grus og toppmasser som flyttes skal ikke komprimeres, men legges løst slik at vann og luft kan trenge inn og gi betingelser for ny vegetasjon.
- Det er viktig å unngå nye inngrep og ferdsel i intakt vegetasjon i forbindelse med tiltaket. Hva som menes med dette må framgå i beskrivelsen til entreprenør / anbudspapirer. Entreprenør må få grundig innføring i tiltaket og hvordan best tilrettelegge for gjenvekst.
- Det må også formidles en forventning om at det vil ta svært lang tid før det vil bli ny vegetasjon her, men at tiltaket tilrettelegger godt for at dette kan skje på sikt.
- Før maskinene trekker seg ut må adkomsten til grustaket fjernes ved å pusse bort vegen og lage en knekk mot Fylkesvegen.

Figur 5. Grov skisse av masseflytting i grustaket. Fine og delvis vegeterte masse i bunnen av grustaket skaves av og legges til side (stiplet område). Grusen fra deponiet legges inn i de dypeste rommene og formes opp mot toppen for å få bort søkket som karakteriserer slike grusuttak (heltrukken linje). Noen masser kan også legges i bunnen, før de fine massene legges tilbake og fordeles også opp mot skråningene. All aktivitet med maskiner må foregå fra steinbruddet og ingen ferdsel ute i terrenget.

3.2 Charlottenberg ved Storflogdalen

3.2.1 Områdebeskrivelse

Selve grustaket ligger ved enden av en adkomstveg et par hundre meter fra Riksveg 8100 og er ikke synlig fra hovedvegen (Figur 6, 7 og 8). Like ved avkjørselen fra hovedvegen ligger et gammelt riggområde som brukes som parkeringsplass. Grustaket er stort, og det er tatt ut masser på en måte som har påvirket viktige landskapselementer i verneområdet.

Figur 6. Kartet viser plasseringen av grustaket ved Storflogdalen og satellittbildet angir hvordan det ligger i forhold til vegen og landskapet dominert av strandlinjer. Kart og bilde lastet ned fra Norgeskart.no

Figur 7. Adkomstveg opp til grustaket som ligger rett bak svingen.

Figur 8. Oversikt over grustaket inn mot Storflogdalen.

Landskapet mellom hovedvegen og grustaket er dominert av strandlinjer (Figur 9). Dette er hovedtype T29 Grus- og steindominert strand og strandlinje i NiN og er vurdert som LC i norsk rødliste for naturtyper (Ihlen et al. 2018). Strandlinjer er skapt av geologiske prosesser ettersom

havnivået har sunket etter istiden. Naturtypen er svært sårbar for ferdsel og skader i strandlinjer er uopprettelige.

Figur 9. Landskapet rundt grustaket ved Storflogdalen er dominert av intakte strandlinjer, en verdifull og svært sårbar naturtype.

Grustaket har vært stort og ser ut til å være driftet med bruk av store maskiner og utstyr som har hatt behov for store arealer. Bunnen av grustaket er utfyllt og utvidet maksimalt ut mot elvedalen og stedvis har masser rast helt ned til elva (Figur 10).

Figur 10. Masser fra grustaket er planert helt ut til elva.

3.2.2 Målsetting

Inngrepet er stort, det er tatt ut store mengder grus og landskapet lokalt er helt forandret. Restaureringstiltak i området kan ikke ha som mål å forme tilsvarende landskap som før inngrepet, men bør være rettet mot å begrense negative effekter av inngrepet i framtida. Tiltak bør ha som mål å hindre erosjon fra massene ned i elva og også erosjon som utvider inngrepet ytterligere mot nordvest. Dessuten bør tiltakene bidra til å beskytte de store naturverdiene i nærheten, slik som strandlinjene og dalsidene rundt grustaket.

3.2.3 Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak

Det vil være et omfattende og svært kostnadskrevenende tiltak å flytte massene på flata tilbake inn i grustaket, men en mindre tilpasning kan være mulig og i tråd med målet. Men det bør undersøkes hvor dype de tilførte massene er slik at det stedvis er mulig å grave seg ned til opprinnelig terreng og legge noen masser tilbake inn i bunnen av grustaket. Dette vil sikre området i bakkant mot erosjon og vil også gjøre terrenget mindre avvikende og «industripreget». Toppen av massene ute på kanten mot elva bør dras tilbake for å redusere risikoen for utrasing av masser ned i elva. Arbeidet må utføres svært skånsomt for å unngå utrasing i forbindelse med graving.

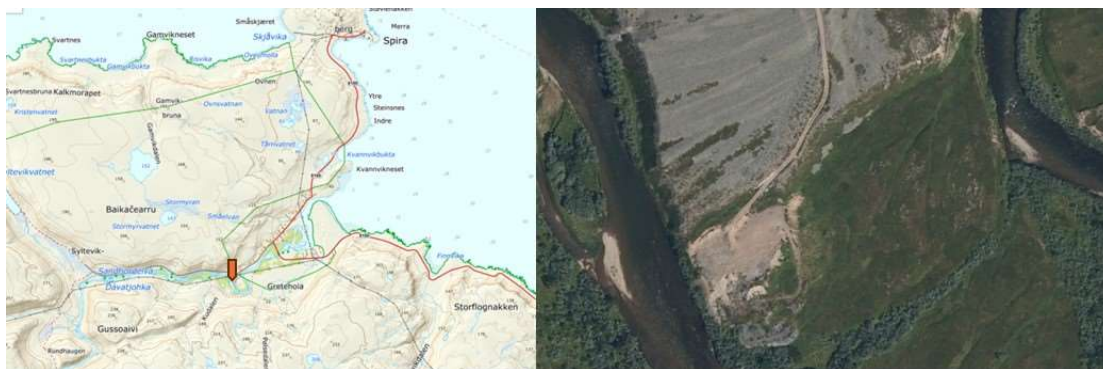
Dersom det ikke er ønskelig med motorisert ferdsel inn i grustaket bør arbeidet her inne avsluttes med forsiktig arrondering og omrøring av toppmasser for å forbedre forhold for gjenvekst. Vegen inn kan fjernes når maskinene er ferdige inne i grustaket og skal trekke seg ut. Det finnes god erfaring med å fjerne veger i tilsvarende terreng, som for eksempel i Hjerkinns skytefelt (Hagen et al. 2022).

Ferdsel i området er en potensiell trussel mot de flotte strandlinjene. Dersom parkeringsplassen nede ved hovedveien fortsatt skal benyttes bør ferdselen ut herfra observeres for å hindre at det lages stien inn mot strandlinjene gjennom urørt terreng. Uavhengig av om det skal gjennomføres restaureringstiltak i dette området kan det være nyttig for forvaltningsmyndighetene å gjøre en sårbarhetsvurdering i forhold til ferdsel og sensitive naturelementer. Her er Håndbok i sårbarhetsvurdering i verneområder (Hagen et al. 2019), sammen med tilhørende instruksjonsvideoer på nett [Sårbarhetsvurdering i norske verneområder \(nina.no\)](https://nina.no/saarbarhetsvurdering-i-norske-verneomraader).

3.3 Sandfjorddalen

3.3.1 Områdebeskrivelse

Grustaket ligger på enden av en stikkveg et par hundre meter fra vegen innover Sandfjorddalen (Figur 11 og 12). Også her har det foregått grusuttak og ymse aktiviteter gjennom lang tid. Tidlige aktiviteter ligger lengst sør i inngrepet og er gjengrodd og lite synlige på avstand (Figur 13). Hoveddelen av grusuttaket er godt synlig lokalt, men ikke fra vegen innover Sandfjorddalen. Området benyttes fortsatt til tømning av masser fra grøfterens innover dalen, seinest denne sommeren (Figur 13). Det er også spor etter brenning av søppel, men trolig er dette en stund siden. Grusuttaket ligger nær elva, men med akkurat så stor avstand at elvebredden er intakt. Adkomstvegen ned til grusuttaket er et tydelig kjørespor, men det er ikke tilkjørt masser.

Figur 11. Kartet viser plasseringen av grustaket like innenfor vernegrensa i Sandfjorddalen. Satellittbildet viser adkomstvegen ned til selve grustaket og plasseringen ned mot Sandfjordelva og. Kart og bilde lastet ned fra Norgeskart.no

Figur 12. Et tydelig kjørespor leder ned til øvre del av grustaket i Sandfjorddalen.

Figur 13. De eldre delene av grustaket ligger nede i terrenget og har delvis grodd til. Området brukes fortsatt til tipping av jord og grøftemasser.

3.3.2 Målsetting

Målet med å gjøre aktive restaureringstiltak kan begrunnes økologisk, der hensynet til elva forbi grustaket og risikoen for spredning av fremmede arter ved dumping av masser er åpenbare. Grustaket ligger relativt skjermet nede i dalen og er ikke så fremtredende i landskapet, men adkomstvegen er godt synlig og kan også lede til ferdsel og camping nede i øvre del av grustaket. Forvaltningsmyndighetens behov for å regulere ferdsel til området må med i vurderingen av behovet for tiltak.

3.3.3 Mulighet for restaurering og aktuelle tiltak

Det kan gjennomføres tiltak for å beskytte og sikre biologisk mangfold og økosystemet i området. De eldste delene av grustaket bør få ligge i fred ettersom naturlig gjenvekst er godt i gang og området glir inn i omkringliggende terreng.

Tiltakene bør settes inn i øvre del for å viske ut skråningen og tippet som fortsatt er i bruk og fjerne adkomstvegen til grustaket. I hoveddelen av grustaket er landskapet endret, og det er mulig å gjøre enkle grep for å tilpasse terrenget til omgivelsene (Figur 14 og 15). De organiske massene brukes som en ressurs i skråningen for å dempe synlighet og fremme gjenvekst, men det bør gjøres et nytt søk for å avkrefte at det er fremmede arter i massene. Adkomstvegen ned mellom nivåene bør også graves bort og brukes i terrengforminga.

Figur 14. Skråningen mellom de to nivåene terrengformes forsiktig, adkomstvegen fjernes og tippmassene spres ujevnt i øvre del av skråningen (med mindre de inneholder fremmede arter).

Figur 15. Det er ikke behov for omfattende terrengformen i øvre del av grustaket, men i sluttfasen bør det gjøres litt forsiktig tilpasning og gjerne også lufte massene der det er sterkt komprimert. Kjørespor på flata viskes bort i det maskinene avslutter og kjører ut av området.

Skånsomt maskinarbeid er avgjørende for vellykket tiltak her også. Det må ikke kjøres eller graves i områder der terrenget er tilfredsstillende og der vegetasjonsetablering er i gang. Dette betyr at arbeidene i all hovedsak må foregå med maskiner fra øverste nivå i grustaket. Spesielt viktig er det å unngå at maskiner eller graving på noen måte kommer i kontakt med elva og at masse raser ned mot elva (Figur 16).

Figur 16. Til tross for at grustaket ligger like ved elva er elvebredden uforstyrret. Det er helt vesentlig for et vellykket tiltak at det ikke påvirker elvebredden eller fører til at masser havner i elva.

For å unngå fortsatt bruk av grustaket til deponi eller ferdsel bør kjøresporet som er adkomsten til området fjernes. Det bør gjøres skånsomt og av en erfaren maskinfører som har kjennskap til denne typen restaureringstiltak. Kjøresporet fjernes etter at alle tiltak nede i grustaket er ferdigstilt og gravemaskinen visker ut kjøresporet når den trekker seg ut. Mer informasjon om fjerning av veger og kjørespor finnes på prosjektsiden til NINA om restaurering av Hjerkinns skytefelt [Hjerkinns naturrestaurering \(nina.no\)](https://nina.no/prosjekt/hjerkinn-naturrestaurering) og NINA Temahefte 86 (Hagen et al. 2022).

3.4 Oppsummering

Det er mulig å velge omfattende eller enklere tiltak i de tre vurderte verneområdene. Basert på tilstanden i områdene, naturforhold og et fornuftig samsvar mellom innsats og målbare effekter er noen tiltak mer realistiske enn andre. Nedenfor er en oppsummering av enkle og realistiske tiltak som forventer å svare ut de målene som er antydnet for hvert grustak i kapittel 3.1.2, 3.2.3 og 3.3.2. Forvaltningsmyndighetene må vurdere forholdet mellom tiltak og ønsket styring av ferdsel og nivået på tiltakene.

Store Frøkenholla, Persfjorden

- Terrengforming ved å fylle masser fra det store deponiet inn i deler av grustaket.
- Arrondering mot omkringliggende terreng uten å lage nye inngrep.

- Gjenbruk av spredt vegetasjon og jord i bunnen av grustaket.

Charlottenburg ved Storflogdalen

- Skånsom flytting av en del masser fra flata inn til indre deler av grustaket for å stabilisere og terrengforme raskanten. Hindre at masser raser ned i elva.
- Arrondering av flata og fjerning av adkomstveg.
- Vær oppmerksom på store naturverdier i strandlinjene og unngå at ferdsel kanaliseres hit.

Sandfjordalen

- Mindre terrengforming i overgangen mellom nivåene i grustaket, inkludert nedkjørselen
- Gjenbruk av deponerte jordmasser. Massene må ikke spres dersom de inneholder fremmede arter og dette må undersøkes i forkant
- Fjerning av adkomstveg ned til grustaket

Alle grustakene ligger i sårbar og verdifull natur og innenfor vernegrensene. Det er vesentlig at tiltakene ikke gir nye naturinngrep eller på annen måte påvirker verneverdiene negativt. I andre restaureringstiltak i sårbar arktisk og alpin natur er det gode erfaringer med kursing av entreprenør og en bevissthet om formulering av kvalitetskrav og forventninger gjennom hele planleggings- og anleggsfasen, såkalt Grønt kurs (Hagen 2020).

4 Litteratur

Hagen, D., Eide, N.E., Evju, M., Gundersen, V., Stokke, B., Vistad, O.I., Rød-Eriksen, L., Olsen, S.L. & Fangel, K. 2019. Håndbok. Sårbarhetsvurdering av ferdselslokaliteter i verneområder, for vegetasjon og dyreliv. NINA Temahefte 73. Norsk institutt for naturforskning.

Hagen, D. 2020. Planter «Grønt kurs» i anleggsbransjen. Plantepressa [Planter «Grønt kurs» i anleggsbransjen \(forskning.no\)](#)

Hagen, D., Henriksen, P. S., Solli, S., Løkstad, V. & Evju, M. 2022. Fra skytefelt til nasjonalpark. Restaurering av Hjerkinnskytefelt på Dovrefjell. NINA Temahefte 86. Norsk institutt for naturforskning.

Ihlen, P. G., Evju, M., Høitomt, T., Aarrested, P. A. & Grytnes, J.-A. 2018. Grus- og steindominert strand og strandlinje, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (01.07.2024) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/65>

IPBES. 2018. Summary for policymakers of the assessment report on land degradation and restoration. In R. Scholes, L. Montanarella, E. Brainich, N. Barger, B. ten Brink, M. Cantele, B. Erasmus, J. Fisher, T. Gardner, T. Holland, F. Kohler, S. Kotiaho, von Maltitz G, G. Nangendo, P. R, J. Parrotta, M. Potts, S. Prince, M. Sankaran & L. Willemen (Eds.). Bonn, Germany: IPBES. 744 pp.

UNEP & FAO. 2020. Strategy of the United Nations Decade on Ecosystem Restoration. <https://www.decadeonrestoration.org/strategy>

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidas miljøløsninger

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Komagvær Jff v/ leder Trond Ånetsen, Roy Hosen

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/685-11 432.3

Deres ref.

Dato 29.08.2024

Møtereferat Komagvær jff og nasjonalparkforvalter 2024

Møtedato/ sted: 20 mars 2024, Vardø

Tilstede: Trond Ånetsen (leder Komagvær jeger og fiskeforening),

Roy Hosen (styremedlem Komagvær jff)

Geir Østereng (nasjonalparkforvalter, sekretær for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre),
referent

Bjørneskarhytta

Dette er gjort siden forrige møte:

Bjørneskarhytta

- ✓ Det er kjøpt inn nytt vindu – rømningsikkert - til Bjørneskarhytta
- ✓ Signaturliste for branntilsyn er ført opp og signert vårvinteren 2023
- ✓ Forvalter tok med gassflaske opp i fjor vårvinter, den andre var halvfull
- ✓ Oppdaterte bruksreglene for hytta som avtalt – opplyst i hytteboka

- ✓ Komagvær jff har ført opp ny gassvarsler og brannvarsler med lang batteritid i 2023
- ✓ Komagvær jff tok med mesteparten av veden opp i 2023, forvalter la også inn 10 sekker ved på vei forbi.

Gjøremål på Bjørneskarhytta i år

- ✓ Nasjonalparkstyret tar med nytt vindu opp
- ✓ Nytt vindu Bjørneskarhytta monteres av Komagvær jff
- ✓ Spisspade i metall trengs på utsida av døra om is vinterstid? – Nasjonalparkstyret
- ✓ Komagvær jff får rapport av nasjonalparkforvalter om vedbehodning, foreningen kjøper inn og frakter opp
- ✓ Navneskilt – NPstyret har påtatt seg å lage nytt navneskilt med navnet på hytta inngravert – med navn «Bjørneskarhytta», jfr. endring av navn på Bjørneskardet til Bjørneskaret.
- ✓ Tomme gassflasker tas med ned og byttes

Annet:

Stormheim/ Huhtircohat – åpen bu - oppgradering

- ✓ Komagvær jff stilte med ny ovn og frakta opp i 2023
- ✓ Nasjonalparkstyret kjøpte ny dør og pipe og fikk frakta opp.

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

- Dør, ovn og pipe ble montert av komagvær jff --) taket ble også utbedret, noe gjenstår
- ✓ Nasjonalparkstyret kjøpte do, som forvalter frakta opp med hjelp av Magnar Meirud i Rbd.6
 - ✓ Doet plassere på yttervegg for hytta i løpet av 2024 av nasjonalparkstyret. Målet er at alle åpne buer og hytter i nasjonalparken har utedo.

2024

- ✓ Ved (kan tas ved første tur opp i vårvinter) - nasjonalparkstyret
- ✓ Madrasser – kanskje nye hadde vært noe – om det fins midler på tampen av året, nasjonalparkforvalter tar mål – mulig foreningen har madrasser som kan brukes
- ✓ Nasjonalparkstyret ordner gassvarsler og ny slange.

Utgifter

Nasjonalparkstyret har betalt forpaktningsavgifta for Bjørneskarhytta på - 1884 kr.

Nasjonalparkstyret kjøpte inn nytt rømningssikkert vindu i fjor høst

Komagvær jff tilfører ved til Bjørneskarhytta neste tur opp (30 sekker)

Komagvær jff sjekker om det er kommet inn noe midler på Vipps jfr. oppslag i Bjørneskarhytta i fjor mht. oppfordring til besøkende om å bidra til å dekke ved og vedlikehold

Veien opp Komagdalen på sydsiden av Komagelva – forvalter orienterte

- Veien er i svært dårlig tilstand, den ble fullgruset i 2019 av Vardø kommune – hvor nasjonalparkstyret også bidro
- Nasjonalparkstyret har bestilt noe grus for nødreperasjon av verste partier høsten 2023, legges ut i 2024
- Vardø kommune har noe øremerkede midler fra forrige vedlikeholdsrunde på bok
- Brukergruppene av veien bidrar ikke på noen måte med kostnader for vedlikehold, da hytteeierne heller ikke er organiserte eller laksefiskerne vi Kjff, fuglekikkerne eller turgåerne bidrar
- Nasjonalparkstyret har intensjon om å samarbeide med Vardø kommune om vedlikeholdsløft på veien i 2024 – nasjonalparkstyret har søkt midler til dette.
- Vardø kommune vurderer å nedklassifisere veien
- Veien brøytes av eksterne på våren, det er neppe optimalt – bør tørke opp før bruk
- Mulig bom på veien kunne bidratt til at brukerne er med og bidrar – ved at bruker bidrar til å betale basert på bruksomfang – ved Varanger krafts hytte under kraftledningen er det muligheter for ha strømuttak.
- Nasjonalparkstyret vil følge opp tema med Vardø kommune og involvere brukergruppene

Tiltak i regi av nasjonalparkstyret i 2024 i Komagdalen

- Årlig vedlikehold på hengebrua, dekket byttes ut litt om senn
- Kjøresporet på gamle anleggsveien til Varanger krafts Portsletthytte skal gruses i ca. 1,5 m bredde ca. 500m. I dette partiet har det etablert seg parallele stier da folk går på siden av vegen pga. grusen er såpass grov i selve sporet. Gjøres i august.
- Det er satt opp el-sykkel forbudsskilt med engelsk tekst, for å forhindre bruk av dette i nasjonalparken
- Tiltakene med foring av fjellrev fortsetter i regi av Miljødirektoratet, det var minst 13 ynglinger og 96 valper i 2024 på Varangerhalvøya

Nasjonale turistveier – Komagvær - utikikkspunkt

Vurderer aktuelle punkter for utkikkspunkt langs nasjonal turistveier

Forvalter har tipset om at gamle brua i Komagvær kunne vært aktuell mht. laks som tema.

Panoramavinduer i gulv ville gitt innsikt i elva hvor laksen står. Her planlegger også foreningen pukkellaksfelle. Kjff syns det var en fin ide. Forvalter vil fomidle kontaktinfo for foreningen til Kjff. Turistveiene skal ha befaring i slutten av mai.